

**PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W TORUNIU**

**Stan bezpieczeństwa sanitarnego
Powiatu Toruńskiego w 2022 roku**

Toruń, kwiecień 2023 r.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY W TORUNIU
ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń

sekretariat.psse.torun@sanepid.gov.pl; www.gov.pl/psse-torun

Klauzula informacyjna (RODO) dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/psse-torun/klauzula-informacyjna

SPIS TREŚCI:	str.
Wstęp.....	3
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU PRZECIWEPIDEMICZNEGO ORAZ OCEN I ANALIZ	6
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2022 r.	6
Wnioski.....	18
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY ŚRODOWISKA	19
Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	19
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	20
Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	20
Jakość wody do kąpieli w pływalniach i kąpieliskach	20
Wnioski	22
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	23
Stan sanitarny obiektów zakładów produkcji i obrotu żywnością, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkcji i obrotu przedmiotami użytku	23
RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.....	25
Wnioski.....	25
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD CHEMIKALIAM I I ŚRODOWISKIEM PRACY	26
Nadzór nad środowiskiem pracy	26
Nadzór nad produktami kosmetycznymi	27
Choroby zawodowe	28
Nadzór nad środkami zastępczymi (tzw. „dopalaczami”)	30
Promocja zdrowia w środowisku pracy	30
Wnioski.....	31
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	32
Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku	32
Wypoczynek dzieci i młodzieży.....	34
Działania profilaktyczne.....	35
Wnioski.....	36
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....	37
Wnioski.....	39
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ	40
Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	40
Profilaktyka tytoniowa.....	40
Profilaktyka uzależnień.....	42
Profilaktyka chorób zakaźnych.....	42
Wnioski.....	44

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu informację nt. stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu toruńskiego w 2022 r. Jest to raport sporządzany corocznie w oparciu o analizę sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych w minionym roku oraz wyniki kontroli przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu w ramach sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Katalog zadań z zakresu publicznego oraz podmioty uczestniczące w realizacji tych zadań określa ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1608).

Wykonywanie zadań z zakresu zdrowia publicznego przez Państwową Inspekcję Sanitarną polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu toruńskiego grodzkiego (miasto Toruń) i powiatu toruńskiego ziemskiego, obejmującego miasto Chełmża oraz gminy: Chełmża, Czernikowo, Lubicz, Łubianka, Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.

Na nadzorowanym terenie zamieszkiwało (stan na dzień 30.06.2022 r.) 309.466 osób (w 2021 r. – 307.865), w tym w Toruniu: 196.298 osób (w 2021 r. – 197.812), a w powiecie ziemskim: 113.168 osób (w 2021 r. – 110.053).

W objętej nadzorem populacji liczba dzieci do lat 14 wynosiła 48.240 (w 2021 r. – 47.965), w tym 27.038 dzieci w Toruniu (w 2021 r. – 28.526) i 21.202 dzieci w powiecie ziemskim (w 2021 r. – 19.439); liczba dzieci do lat 2 wynosiła 5.307 (w 2021 r. – 5.826) – w tym 3.225 dzieci w Toruniu (w 2021 r. – 3.655) i 2.082 dzieci w powiecie ziemskim (w 2021 r. – 2.171).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu kieruje działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu, która jest podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa, wpisanym do prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą.

W skład Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wchodzi dwie komórki organizacyjne działalności leczniczej: **Oddział Nadzoru Sanitarnego i Profilaktyki Zdrowotnej** (Sekcje: Nadzoru Przeciwepidemicznego oraz Ocen i Analiz, Higieny Środowiska, Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywnienia, Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, Profilaktyki Zdrowotnej) i **Oddział Laboratoryjny** oraz komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy działalności pozamedycznej.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wdrożono w działalności kontrolnej system zarządzania jakością zgodny z wymaganiami normy *PN-EN ISO/IEC 17020:2012 Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję*.

Jednolite procedury kontroli oparte na obowiązujących przepisach prawnych, usystematyzowane planowanie kontroli, dokumentowanie sprawowanego nadzoru oraz wykwalifikowana kadra, systematycznie doskonaląca swoje umiejętności zawodowe, zapewniają skuteczną realizację zadań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W działalności laboratoryjnej funkcjonuje system zarządzania zgodny z normą *PN-EN ISO IEC 17025:2018-02P „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*. Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu wykonujące badania w szerokim zakresie (badania żywności, wody, różnego rodzaju badania środowiskowe i inne), dysponujące wykwalifikowaną kadrą, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym nowoczesną aparaturą, stanowi istotny instrument nadzoru. W celu zapewnienia maksymalnej wiarygodności wyników badań, a także spełnienia wymagań Unii Europejskiej, laboratoria badania żywności oraz wody pracują w ramach systemów zintegrowanych. Świadectwem kompetencji laboratorium badawczego Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu jest certyfikat akredytacji nr AB 583.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu na koniec 2022 r. figurowało 6.278 obiektów objętych nadzorem sanitarnym, w tym 3.961 w Toruniu i 2.317 w powiecie ziemskim.

W 2022 r. przeprowadzono ogółem 2051 kontroli sanitarnych w 1632 obiektach, w tym w powiecie toruńskim przeprowadzono 549 kontroli w 444 obiektach.

Podczas 117 kontroli sanitarnych przeprowadzonych w powiecie toruńskim (21,31%) stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych (w 2021 r. – 15,85%).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w 2022 r. wydał 870 decyzji administracyjnych, w tym 92 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości; ponadto wydano 500 decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych lub za czynności związane ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi stały monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na nadzorowanym terenie w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne lub wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W 2022 r. w wyniku dokonanych zgłoszeń chorób zakaźnych oraz podejrzeń chorób zawodowych przeprowadzono 26.475 wywiadów epidemiologicznych.

W 2022 r. sytuacja epidemiologiczna COVID-19 stanowiła nadal poważne zagrożenie ze względu na wysokie wskaźniki zapadalności i wysokie wskaźniki zgonów, a działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej – szczególnie w I kwartale 2022 r. – skupiona była na ochronie zdrowia i życia mieszkańców.

Równolegle prowadzono nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody do spożycia, jak również wody w kąpieliskach, środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, higieną pracy czy nauczania i wychowania. Prowadzono również nadzór nad warunkami sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Działania te były w pewnej mierze ograniczone z uwagi na epidemię zakażeń SARS-CoV-2 oraz znacznym zaangażowaniem sił i środków w działania przeciwepidemiczne.

W 2022 r. pobrano 809 próbek i przeprowadzono 9.919 badań laboratoryjnych; wykonano 22.296 oznaczeń (w tym: 2.617 chemicznych, 4.689 fizycznych i 14.990 mikrobiologicznych).

Poza badaniami wykonywanymi w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu wykonywał również badania zlecane przez placówki służby zdrowia, producentów i dystrybutorów żywności oraz instytucje i osoby prawne odpowiedzialne za dostarczanie wody, w tym wody do spożycia przez ludzi, zakłady produkcyjne sprawdzające swoje środowisko pracy, a także mieszkańców powiatu toruńskiego.

Z uwagi na obowiązujący do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu byli angażowani, podobnie jak w latach 2020 – 2021, do realizacji działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID-19, takich jak obsługa SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), dyżury przy telefonie alarmowym czy udział w kontrolach przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W 2022 r. przeprowadzono 148 kontroli wyłącznie w zakresie przestrzegania obowiązujących rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (w 2021 r. – 1.795), w tym 28 na terenie powiatu bydgoskiego w ramach kontroli krzyżowych, wynikających z polecenia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (w 2021 r. – 148). Osoby nieprzestrzegające obostrzeń sanitarnych związanych ze stanem epidemii zostały ukarane 33 mandatami na kwotę 3.750 zł; w tym 14 mandatów na kwotę 1.500 zł nałożono w powiecie bydgoskim w ramach kontroli krzyżowych.

W 2022 r. wydano 141 decyzji płatniczych ustalających obowiązek uiszczenia opłaty za kontrolę, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (w tym 75 decyzji dot. kontroli krzyżowych przeprowadzonych w powiecie bydgoskim). Ponadto wystawiono na wniosek strony 349 zaświadczeń o odbyciu kwarantanny/ izolacji (w 2021 r. – 925); udzielono 192 pisemne odpowiedzi na wnioski o informacje kierowane przez organy Policji, kuratorów i komorników sądowych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (w 2021 r. – 668).

Mam nadzieję, że niniejszy raport pozwoli Państwu bliżej zapoznać się ze specyfiką pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i jej ważną rolą w zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu toruńskiego.

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Toruniu***

Ewa Nowak-Wąsicka

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU PRZECIWEPIDEMICZNEGO ORAZ OCEN I ANALIZ

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2022 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na terenie powiatu toruńskiego grodzkiego oraz ziemskiego w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne oraz wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W związku z obowiązującym do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, a następnie stanem zagrożenia epidemicznego, korzystano również z wyników badań wprowadzonych do systemów teleinformatycznych EWP (system informatyczny Centrum e-Zdrowia) i SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Rejestracja zgłoszeń odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu otrzymał 9.433 zgłoszenia podejrzeń lub potwierdzeń zachorowań na choroby zakaźne, 337 dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz 105 zgłoszeń pokąsań przez zwierzęta z terenu powiatu ziemskiego.

Z powodu zachorowania na chorobę zakaźną w 2022 r. odnotowano 62 zgony (w 2021 r. – 180), których przyczyną było:

- zakażenie wirusem SARS-CoV-2 (53 przypadki),
- zapalenie jelita grubego wywołane przez *Clostridioides difficile* (4 przypadki),
- posocznica wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* (3 przypadki),
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wywołane przez *Neisseria meningitidis* (1 przypadek),
- gruźlica (1 przypadek).

Sytuację epidemiologiczną powiatu toruńskiego ziemskiego w analizowanym okresie należy ocenić jako trudną. Duże zagrożenie dla zdrowia mieszkańców powiatu stanowiły nadal zachorowania na COVID-19. W analizowanym okresie odnotowano dwie fale zakażeń: wiosenną oraz jesienno-zimową.

W odniesieniu do pozostałych chorób zakaźnych w porównaniu do 2021 r. odnotowano:

- znaczący wzrost liczby zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne (144%) oraz ospę wietrzną (185%).
- wzrost liczby zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze oraz płonicy
- podobną liczbę przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B, wirusowe zapalenie wątroby typu C, gruźlicę, boreliozę oraz pokąsań przez zwierzęta.

W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego odnotowano zachorowania/zakażenia, których nie rejestrowano w 2021 r.:

- krztusiec (1 przypadek),
- inwazyjne zakażenia *S. pneumoniae* (1 przypadek),
- inwazyjne zakażenia *N. meningitidis* (4 przypadki),
- AIDS (1 przypadek) oraz nowo wykryte zakażenia wirusem HIV (2 przypadki).

Wybrane choroby zakaźne w powiecie toruńskim w latach 2018 – 2022
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców

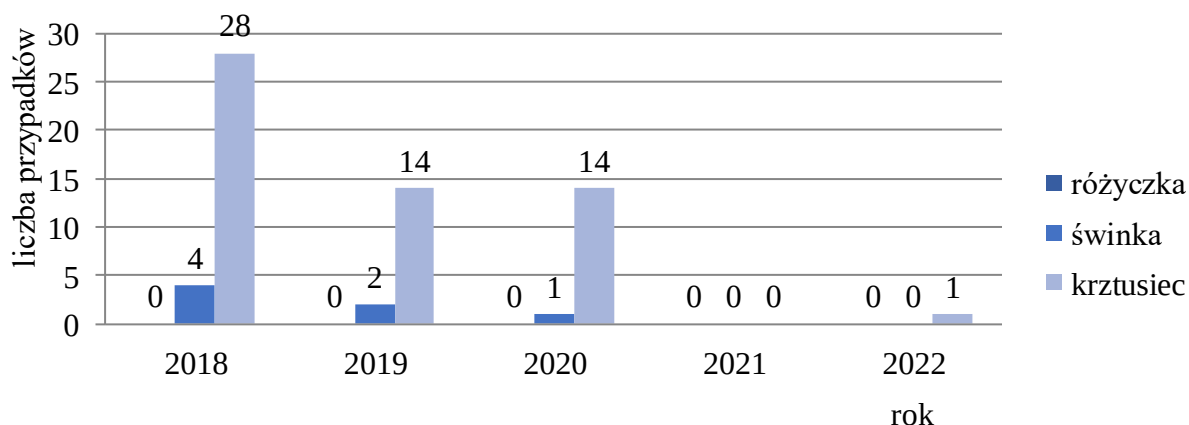
Rok	2018 r.		2019 r.		2020 r.		2021 r.		2022 r.	
Jednostka chorobowa	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.
Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Świnka	4	3,8	2	1,9	1	0,9	0	0	0	0
Ospa wietrzna	451	425	599	556,5	260	239,9	163	148,1	465	410,9
Krztusiec	28	26,4	14	13,01	14	12,9	0	0	1	0,9
Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe	355	334,5	249	231,3	138	127,3	259	235,3	290	256,2
WZW typu B	9	8,5	14	13,01	15	13,8	12	10,9	12	10,6
WZW typu C	9	8,5	5	4,7	4	3,6	6	5,5	8	7,1
Płonica	77	72,6	196	182,1	39	35,9	14	12,7	26	23,0
Neuroinfekcje	18	17	11	10,2	3	2,7	2	1,8	4	3,5
Borelioza	11	10,4	16	14,9	16	14,7	20	18,2	21	18,6
Grypa i zachorowania grypopodobne	12468	11749,1	8054	7482,3	5526	5100,3	4298	3905,5	10517	9293,3
Gruźlica	15	14,1	16	14,9	7	6,4	15	13,6	18	15,9
COVID-19	0	0	0	0	5263	4857,6	8829	8022,5	8306	7339,5

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

Choroby zakaźne, zwłaszcza u dzieci są nadal realnym zagrożeniem. Zapadalność na nie jest w znacznym stopniu uzależniona od poziomu realizacji szczepień ochronnych. Spośród chorób podlegającym obowiązkowym szczepieniom ochronnym w omawianym okresie w powiecie toruńskim odnotowano 1 przypadek zachorowania na krztusiec (w 2021 r. – 0). W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., nie zgłaszano zachorowań na różyczkę oraz świnkę. Wśród chorób objętych programem zalecanych szczepień ochronnych odnotowano znaczący wzrost zachorowań na ospę wietrzną.

Krztusiec (koklusz) jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wieku dziecięcego wywołaną przez pałeczki *Bordetella pertussis*. Typowym objawem choroby u dzieci jest napadowy, „szczekający” kaszel, natomiast u osób dorosłych przewlekły kaszel. W 2022 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na krztusiec na terenie powiatu toruńskiego (w 2021 r. – 0). Zachorował 16 letni chłopiec. Zachorowanie rozpoznano na podstawie objawów klinicznych oraz badania laboratoryjnego w kierunku zakażenia pałeczką krztuśca. Z powodu zachorowania chorego hospitalizowano.

Zachorowania na różyczkę, świnkę oraz krztusiec w latach 2018 - 2022
na terenie powiatu toruńskiego ziemnego

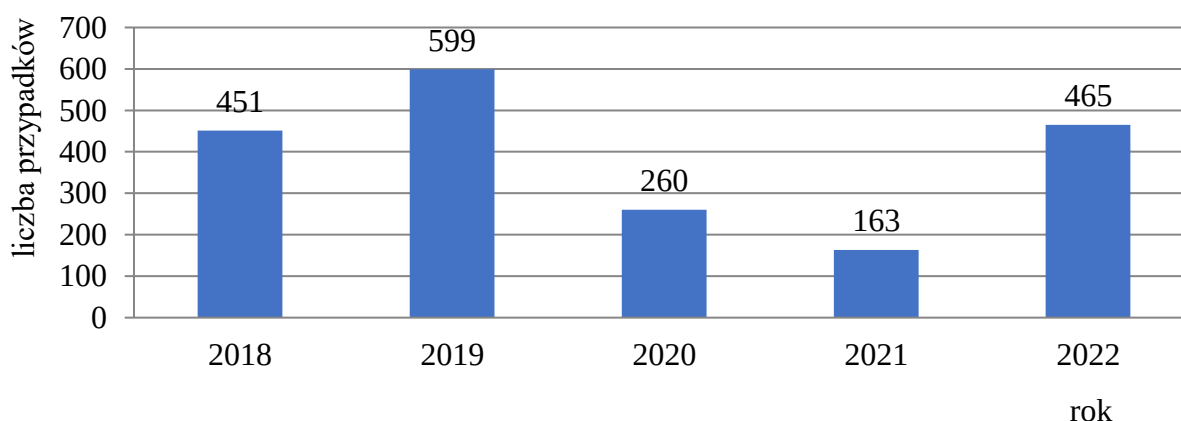

W 2022 r. znacząco wzrosła w porównaniu z 2021 r. liczba zgłoszonych przypadków zachorowań na **ospę wietrzną**; zarejestrowano 465 przypadków (w 2021 r. – 163).

Zachorowało 234 dziewcząt/kobiet oraz 231 chłopców/mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie dzieci do 9 roku życia – 376 przypadków (81%). Chorowały również osoby dorosłe w wieku od 18 do 74 lat (20 przypadków, tj. 4%).

W Chełmży zarejestrowano 11 przypadków zachorowań (2%), na terenach wiejskich 454 zachorowania (98%). Leczeniem ambulatoryjnym objęto 460 chorych. W przypadku 5 osób konieczne było wdrożenie leczenia szpitalnego. Zachorowało 459 osób niezaszczepionych oraz 6 zaszczepionych. Zgodnie z obowiązującym programem szczepień obowiązkowe szczepienia przeciwko ospie wietrznej przeprowadza się wyłącznie dla dzieci narażonych na zakażenie ze względu na obciążenie niektórymi ciężkimi chorobami lub ze względów środowiskowych. Duża liczba zachorowań na ospę wietrzną, najczęściej występująca u dzieci, potwierdza zasadność objęcia szczepieniami ochronnymi pozostałych dzieci.

Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2018 - 2022 na terenie powiatu
toruńskiego ziemskiego

Odra to szybko rozprzestrzeniająca się choroba zakaźna. Należy do chorób wieku dziecięcego, jednak mogą zapadać na nią również dorośli. Wirus odry przenosi się drogą kropelkową. Najbardziej charakterystycznym objawem choroby jest wysypka.

W analizowanym okresie, podobnie jak w 2021 r., na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego zachorowań nie odnotowano. Ostatnie przypadki odry zgłoszono w 2019 r.

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wywołane przez czynniki biologiczne

Zatrucia i zakażenia pokarmowe to grupa chorób o bardzo zróżnicowanej etiologii, wyodrębniona w nadzorze epidemiologicznym ze względu na ważną rolę w zdrowiu publicznym. Główną przyczyną zachorowań jest spożycie pokarmu skażonego drobnoustrojami (wirusami, bakteriami, pasożytami) lub ich toksynami. W przypadku wirusów do zakażenia dochodzi również poprzez kontakt z osobą chorą lub kontakt ze skażonymi powierzchniami zanieczyszczonymi wirusami. Zapadalność na ww. jednostki chorobowe jest związana ze stanem sanitarno-higienicznym obiektów produkcji i obrotu żywnością, a także higieną przyrządzania i spożywania potraw w środowiskach domowych.

W 2022 r. zarejestrowano 290 zachorowań na zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wywołane przez czynniki biologiczne (w 2021 r. – 259). Powyższe zachorowania obejmują wirusowe zakażenia jelitowe, bakteryjne zatrucia pokarmowe, a także biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Liczba zgłoszonych przypadków **wirusowych zakażeń jelitowych w 2022 r.** wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim – zgłoszono 152 przypadki (w 2021 r. – 77).

Przyczyną największej liczby zakażeń były **Rotawirusy** – 99 przypadków (65%); ponadto rejestrowano zakażenia wywołane przez **Adenowirusy** – 36 przypadków (24%) oraz **Norowirusy** – 17 przypadków (11%).

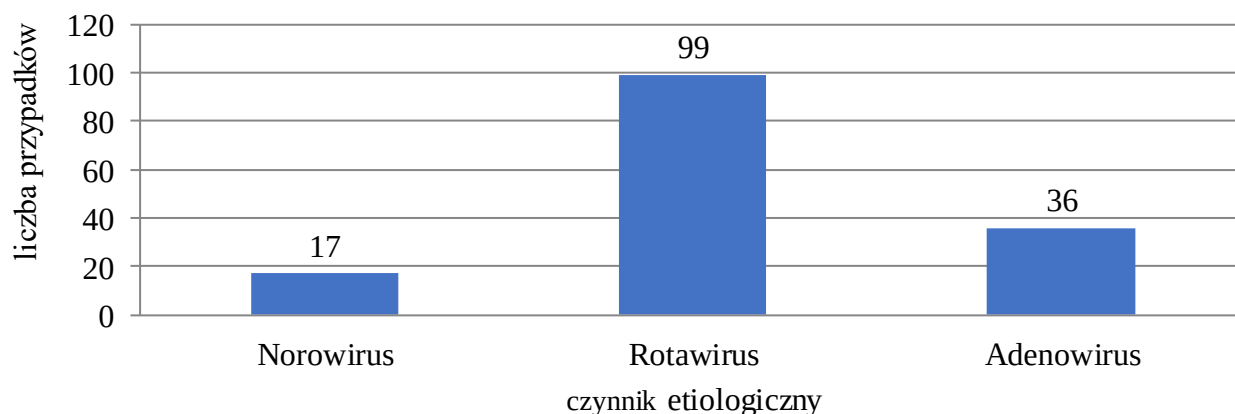
Zachorowało 78 chłopców/mężczyzn (51%) i 74 dziewczynek/kobiet (49%). Chorzy to mieszkańcy obszarów wiejskich (126 osób) i Chełmży (26 osób).

Hospitalizowano 140 osób, 12 leczono w warunkach domowych.

Najwięcej zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wystąpiło u dzieci do 4 roku życia – 123 przypadki, co stanowiło 81% zachorowań.

W 2022 r. nie rejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych o etiologii wirusowej.

Etiologia wirusowych zatruc pokarmowych w 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego

Bakteryjne zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

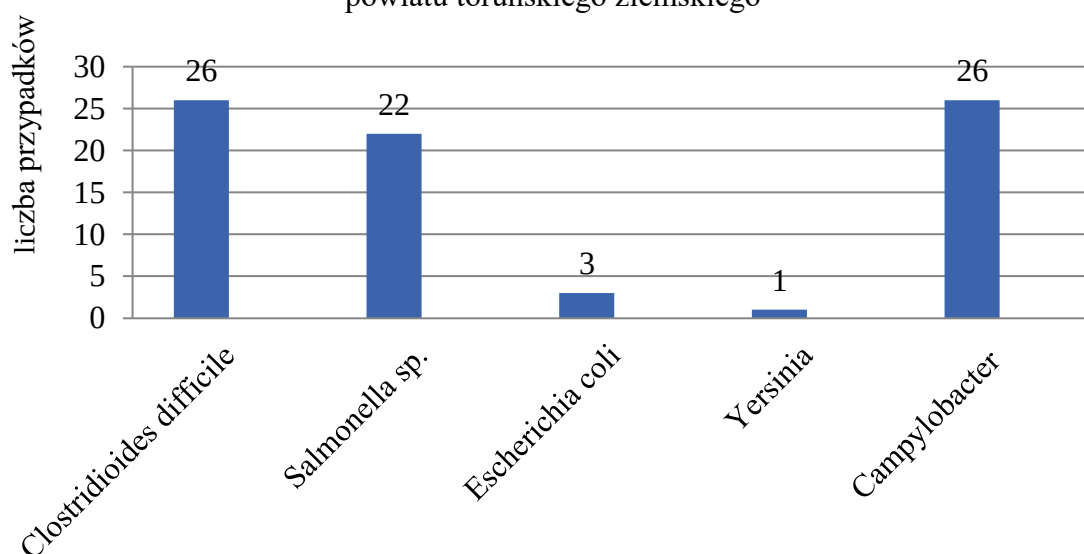
W 2022 r. odnotowano 78 przypadków bakteryjnych zakażeń pokarmowych, tj. mniej niż w roku poprzednim (w 2021 r. – 118).

Wśród zgłaszanych zachorowań odnotowano:

- 26 przypadków zakażeń wywołanych przez toksynotwórcze laseczki *Clostridioides difficile* (2021 r. – 27),
- 22 przypadki zachorowań wywołanych przez pałeczki *Salmonella sp.* (2021 r. – 43),
- 3 przypadki zachorowania wywołanego przez pałeczki *Escherichia coli* (2021 r. – 2),
- 1 przypadek zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki *Yersinia* (2021 r. – 2),
- 26 przypadków innych określonych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter* (2021 r. – 43).

W 2022 r. nie notowano bakteryjnych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o nieznanym etiologii (w 2021 r. – 1 przypadek).

Etiologia bakteryjnych zatruc pokarmowych w 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego

W 2022 r. odnotowano jeden przypadek zbiorowego zatrucia pokarmowego o etiologii *Salmonella Enteritidis*.

Objawy nieżytu żołądkowo-jelitowego wystąpiły u małżeństwa (67-letnia kobieta, 76-letni mężczyzna) zamieszkałego w Czernikówku. Chorzy wymagali leczenia szpitalnego. Zlecone badania kału potwierdziły zakażenie przewodu pokarmowego wywołane przez pałeczki *Salmonella Enteritidis*.

W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego wyłoniono 2 nośniki zatrucia pokarmowego: mielone mięso z dodatkiem jaj kurzych oraz przygotowane z niego kotlety mielone. Analizując proces technologiczny ustalono, że podczas przygotowania posiłku nie były przestrzegane podstawowe zasady higieny (jaja kurze nie zostały umyte), a surowe kotlety były poddane zbyt krótkiej obróbce termicznej.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do 2 lat

W 2022 r. zarejestrowano 32 przypadki zachorowań u dzieci do lat 2 (w 2021 r. – 42). Zachorowało 15 chłopców (47%) i 17 dziewczynek (53%). W szpitalu leczono 28 dzieci (88%), 4 leczono ambulatoryjnie (12%). Chorzy to mieszkańcy wsi – 22 dzieci oraz miasta Chełmża – 10 dzieci. Nie zarejestrowano żadnego ogniska zachorowania.

Aby skutecznie zapobiegać występowaniu chorób przenoszonych drogą pokarmową należy zawsze przestrzegać tzw. 5 kroków do bezpiecznej żywności tj.:

1. Utrzymywać czystość rąk przed przygotowaniem i spożywaniem żywności oraz miejsc, w których są przyrządzane posiłki.
2. Oddzielać żywność surową od ugotowanej.
3. Poddawać żywność właściwej obróbce termicznej (gotowanie, pieczenie itp.).
4. Przechowywać żywność w prawidłowych warunkach chłodniczych.
5. Używać bezpiecznej wody i żywności.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

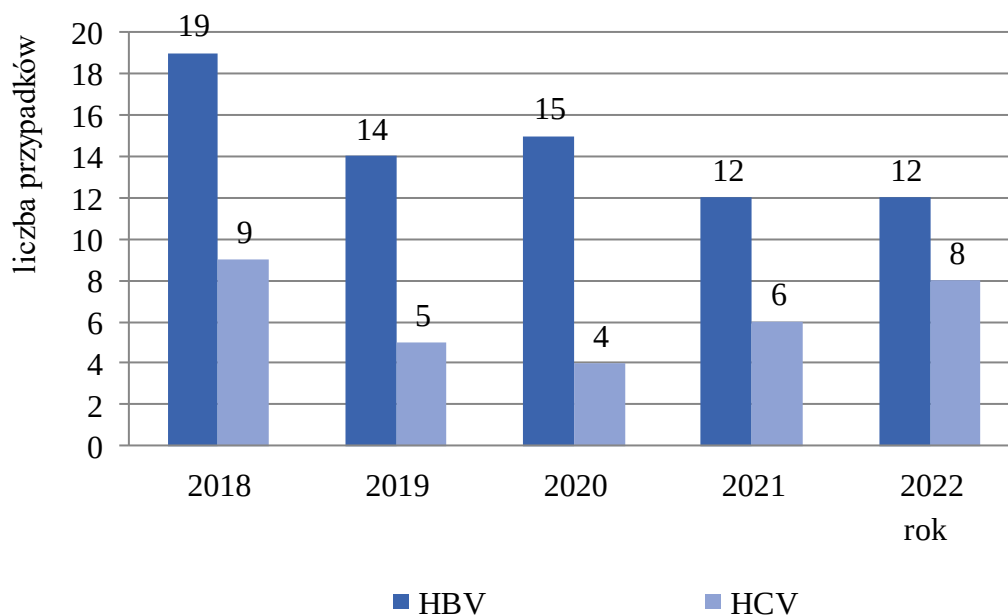
W omawianym okresie, podobnie jak w 2021 r., zgłoszono 12 przypadków zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B (wzw typu B)**. Zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B potwierdzono u 7 kobiet oraz 5 mężczyzn; zachorowało 10 osób zamieszkałych na wsi oraz 2 mieszkańców Chełmży. Hospitalizowano 1 osobę. Chorowały osoby w wieku od 29 do 59 roku życia. W trakcie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że 6 chorych nie było zaszczepionych przeciwko wzw typu B, w 3 przypadkach nie ustalono stanu uodpornienia, 2 osoby przyjęły niepełny cykl szczepień, 1 osoba otrzymała pełny cykl szczepień. Ustalono, że chorzy przed wykryciem zakażenia poddawani byli głównie zabiegom medycznym, 1 osoba chora była narażona na zakażenie podczas pracy (sanitariusz), 1 osoba korzystała z usług niemedycznych (tatuaze).

Na terenie powiatu ziemskiego w 2022 r. odnotowano 8 przypadków zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu C** (w 2021 r. – 6). Zakażenia potwierdzono u 5 kobiet i 3 mężczyzn; zachorowało 5 osób zamieszkałych na wsi oraz 3 mieszkańców Chełmży.

Zakażenia potwierdzono u osób w wieku od 29 do 70 lat. Hospitalizowano 1 osobę.

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że prawdopodobnym źródłem zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu C mogły być zabiegi medyczne, 3 osoby chore korzystały również z usług niemedycznych (zabiegi kosmetyczne, tatuaze). Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko wzw typu C upowszechnianie wiedzy na temat zapobiegania zakażeniom HCV i edukacja zagrożeń, także o pozamedycznych drogach przenoszenia zakażenia, jest ważnym elementem zapobiegania poważnym skutkom choroby.

Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C w latach 2018 -
2022 na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego

W 2022 r. w powiecie toruńskim ziemskim odnotowano 1 przypadek zespołu nabytego upośledzenia odporności (**AIDS**) oraz 2 przypadki nowo wykrytych zakażeń **HIV**. W 2021 r. zachorowań na **ADIS** oraz nowo wykrytych zakażeń wirusem **HIV** nie zgłaszano.

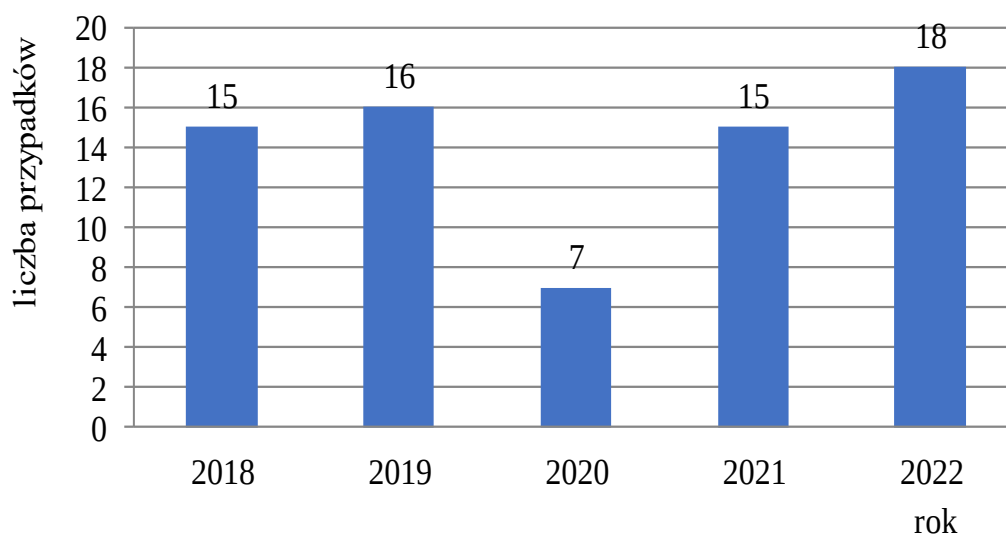
Gruźlica

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną, wywołaną przez prątki gruźlicy. To choroba wielonarządowa, która atakuje wszystkie narządy i tkanki, a szczególnie układ oddechowy.

W 2022 r. zarejestrowano na terenie powiatu toruńskiego 18 przypadków zachorowań na gruźlicę (w 2021 r. – 15). Odnotowano 2 zachorowania w grupie dzieci i młodzieży (13 lat, 17 lat); pozostałe przypadki zachorowań dotyczyły osób dorosłych. 2 zachorowania odnotowano w Chełmży, a 16 na wsi. Zgłoszone w 2022 r. przypadki dotyczyły głównie gruźlicy płuc (17 chorych), u jednej osoby stwierdzono gruźlicę prosówkową ostrą o wielorakiej lokalizacji. Zachorowanie na gruźlicę było przyczyną 1 zgonu.

W 2022 r. zarejestrowano 1 ognisko domowe, w którym zachorowały 3 osoby w wieku 13, 17 oraz 43 lat.

Zachorowania na gruźlicę w latach 2018 - 2022 na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego

Choroby przenoszone drogą płciową

Choroby przenoszone drogą płciową należą do grupy chorób powracających, niebezpiecznych dla zdrowia publicznego.

W 2022 r. w powiecie toruńskim ziemskim nie zgłoszono zachorowań na: kiłę (2021 r. – 2), rzeżączkę (2021 r. – 0) oraz ziarnice weneryczne wywołane przez Chlamydie (2021 r. – 0).

Choroby przenoszone przez kleszcze

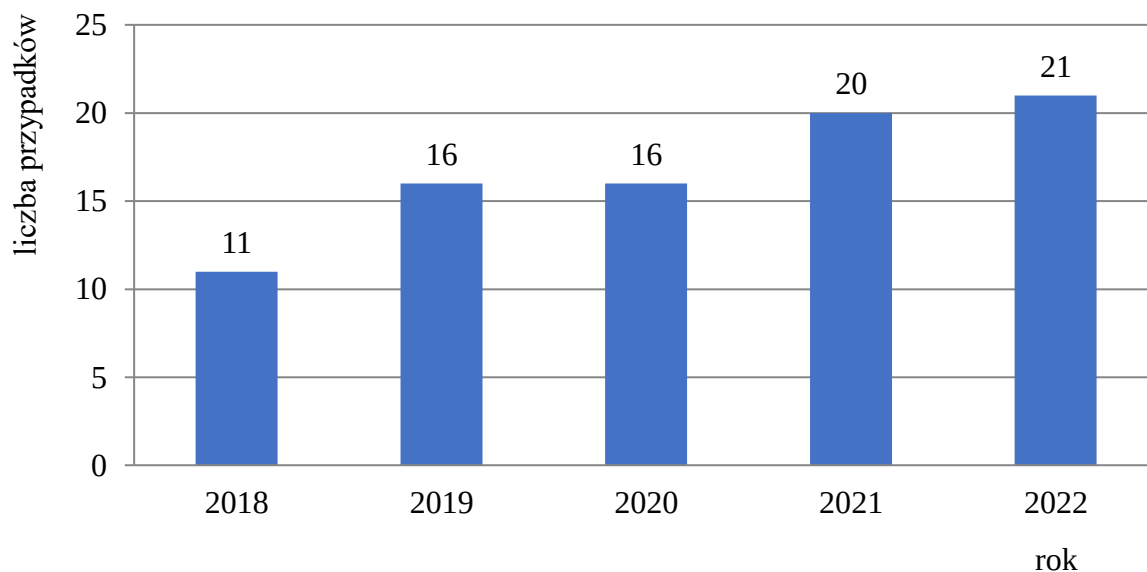
Borelioza (choroba z Lyme) jest odzwierzęcą chorobą zakaźną wywołaną przez krętki *Borrelia burgdorferi*. Rezerwuarem tych bakterii są liczne gatunki zwierząt głównie gryzonie, natomiast wektorem choroby są kleszcze z rodzaju *Ixodes*. Choroba może mieć różną postać – w fazie początkowej występuje najczęściej pod postacią rumienia wędrującego, w fazie późnej dochodzi do zakażenia wielu narządów i układów (nerwowego, kostno–stawowego, układu krążenia).

W analizowanym okresie z terenu powiatu toruńskiego ziemskiego zgłoszono 21 przypadków zachorowań na boreliozę (w 2021 r. – 20). Chorobę rozpoznano u 9 kobiet (43%) i 12 mężczyzn (57%). Zachorowało 6 dzieci w wieku od 4 do 14 lat oraz 15 osób dorosłych w wieku od 19 do 75 roku życia. Wszystkie przypadki zachorowań dotyczyły osób zamieszkałych na wsi. U 18 osób wystąpiły objawy wczesne fazy choroby – rumień wędrujący, u 3 chorych rozpoznano postać neurologiczną boreliozy (neuroboreliozy). Hospitalizowano 3 osoby z objawami neuroboreliozy. Pozostałych chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

Badania laboratoryjne w kierunku zakażenia krętkami *Borrelia burgdorferi* przeprowadzono u 10 osób.

Wobec braku możliwości czynnego uodparniania przeciwko boreliozie, podnoszenie świadomości w społeczeństwie w zakresie stosowania odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwe postępowanie w przypadku ukłucia przez kleszcze, ma duże znaczenie w profilaktyce tej choroby.

Borelioza w latach 2018 - 2022 na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego

Kleszczowe zapalenie mózgu jest wirusową chorobą wywoływaną przez flawiowirusy; choroba ma najczęściej dwufazowy przebieg. Charakterystycznymi objawami dla fazy pierwszej są gorączka, ból mięśni oraz inne objawy przypominające grypę. W fazie drugiej tzw. neurologicznej dochodzi do zajęcia struktur centralnego układu nerwowego (opon mózgowo-rdzeniowych, mózgu, rdzenia kręgowego). W fazie tej pojawia się gorączka, silny ból głowy oraz objawy neurologiczne (sztywność karku, napady padaczkowe, porażenia, zaburzenia równowagi i świadomości)

Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania chorobie są szczepienia. Podobnie jak w latach ubiegłych na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego nie rejestrowano zachorowań na tę jednostkę chorobową.

Grypa i zachorowania grypopodobne

W ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej grypy, zgłaszaniu podlegają przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych.

Liczba zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne w 2022 r. znacząco wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego. W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego zgłoszono 10517 zachorowań (w 2021 r. – 4298).

Zachorowało 4725 dzieci do 14 roku życia (45%) oraz 5792 osób dorosłych (55%). Z powodu zachorowania hospitalizacji wymagało 26 osób. Pozostałe osoby leczono ambulatoryjnie.

W analizowanym okresie na podstawie badań molekularnych potwierdzono 49 przypadków zachorowania na grypę wywołaną przez wirus grypy typu A.

Neuroinfekcje

Zakażenie ośrodkowego układu nerwowego (OUN) stanowi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia. Najczęściej występującą postacią zakażeń OUN jest **zapalenie mózgu** oraz **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (ZOMR)**.

Infekcje OUN mogą być wywołane przez bakterie, wirusy, grzyby lub pasożyty.

W 2022 r. odnotowano 4 przypadki neuroinfekcji (w 2021 r. – 2); w analizowanym okresie zgłoszono 1 przypadek zapalenia opon mózgowych/mózgu wywołany przez *Neisseria meningitidis* oraz 3 przypadki neuroboreliozy.

Choroby inwazyjne

a) Choroby wywołane przez *Streptococcus pyogenes*

Główną postacią kliniczną inwazyjnego zachorowania wywołanego przez *Streptococcus pyogenes* jest **róża**. Jest to choroba skóry, której główną cechą jest ostry, rozprzestrzeniający się stan zapalny skóry i tkanki podskórnej. W 2022 r. zachorowanie potwierdzono u 9 osób (2021 r. – 12), z których 1 osobę hospitalizowano. Zachorowały 2 kobiety i 7 mężczyzn. Zachorowania dotyczyły osób pomiędzy 37 a 80 rokiem życia. Wszystkie przypadki zachorowań wystąpiły na wsi.

System nadzoru epidemiologicznego obejmuje również rejestrację nieinwazyjnego zakażenia *Streptococcus pyogenes* – **płonicę**. W 2022 r. zarejestrowano 26 przypadków (w 2021 r. – 14). Chorowały wyłącznie dzieci do 10 roku życia. Na płonicę zachorowało 17 chłopców i 9 dziewczynek. Wszystkie osoby leczono w warunkach ambulatoryjnych. Spośród chorych dzieci 25 mieszkało na wsi, jedno w Chełmży.

W analizowanym okresie zgłoszono 1 ognisko, w którym zachorowało dwoje dzieci.

b) Choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* (IChP)

Streptococcus pneumoniae (dwoinka zapalenia płuc, pneumokok) jest chorobotwórczym drobnoustrojem wywołującym **inwazyjną chorobę pneumokokową**. Najczęściej rejestrowaną postacią kliniczną inwazyjnej choroby pneumokokowej jest posocznica i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Skuteczną metodą zapobiegania inwazyjnej chorobie pneumokokowej są szczepienia ochronne.

W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego zarejestrowano 3 przypadki posocznicy wywołanej przez *S. pneumoniae* oraz 1 przypadek posocznicy i zapalenia płuc wywołanej przez pneumokoki (w 2021 r. – 0). Zachorowali mężczyźni w wieku 59, 66, 78, 83 lat. Chorych leczono w warunkach szpitalnych. Zakażenie *S. pneumoniae* było przyczyną 3 zgonów.

c) Choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis*

W 2022 r. zgłoszono 1 przypadek choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis* na terenie powiatu toruńskiego (w 2021 r. zachorowań nie zgłaszano). Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych rozpoznano u 64-letniego mężczyzny, mieszkańca Chełmży. Chorego hospitalizowano. Zakażenie *N. meningitidis* było jedną z przyczyn zgonu chorego.

d) Choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*

Zakażenie bakterią *Haemophilus influenzae* szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego. W 2022 i 2021 roku nie odnotowano przypadków zachorowań.

Pokąsania przez zwierzęta oraz inne narażenia na zachorowania na wściekliznę

W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego zarejestrowano 105 pokąsań przez zwierzęta (w 2021 r. – 101). W analizowanym okresie zgłaszano pokąsania przez psy (82 przypadki – 78%), koty (20 przypadków – 19%) oraz myszy (3 przypadki – 3%). Zakażenia wirusem wścieklizny nie potwierdzono u żadnego z badanych zwierząt. Pokąsanych zostało 52 chłopców/mężczyzn i 53 dziewczynek/kobiet. Dzieci do 14 roku życia stanowiły 40% osób pokąsanych (42 przypadki). U osób pokąsanych szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadza się w przypadku braku możliwości przeprowadzenia u zwierząt obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny. Szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadzono u 36 osób pokąsanych (34%); w 2021 r. u 19 osób (19%). Żadnej z osób pokąsanych nie hospitalizowano.

Zakażenia wirusem SARS-CoV-2

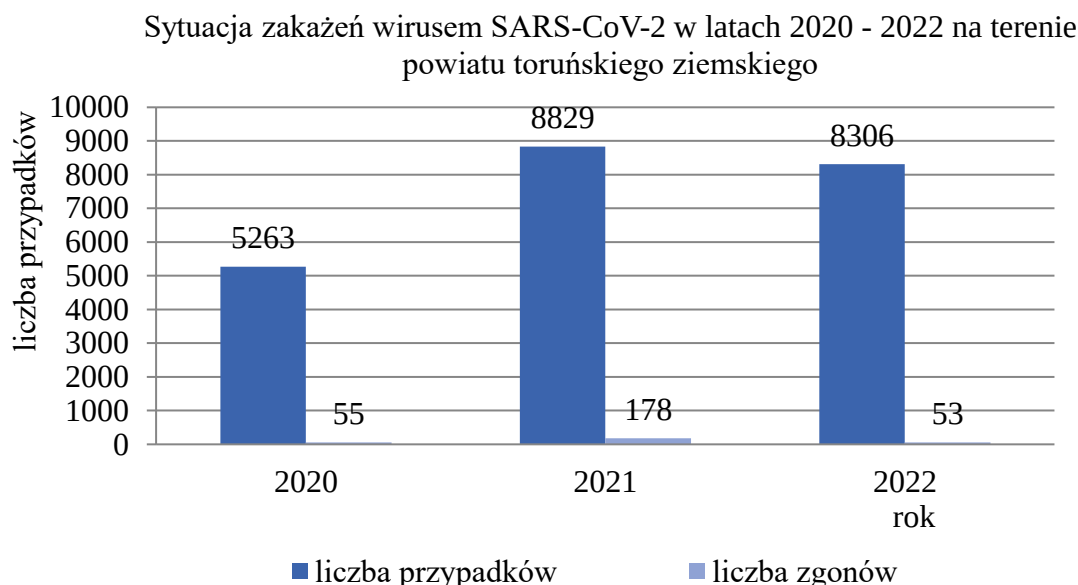
W 2022 r. w dalszym ciągu dużym zagrożeniem dla zdrowia publicznego był wirus SARS-CoV-2.

Nowy koronawirus SARS-CoV-2 (wirus RNA osłonięty błoną lipidową) wywołuje chorobę COVID-19 (ang. coronavirus disease 2019). Pierwsze przypadki zachorowań notowano w listopadzie 2019 r. w mieście Wuhan w środkowych Chinach. Typowymi objawami choroby jest gorączka, kaszel oraz duszność. Pacjenci zgłaszają również: biegunkę, bóle mięśniowo-stawowe, bóle głowy. Średni okres wylegania to od 5-6 dni.

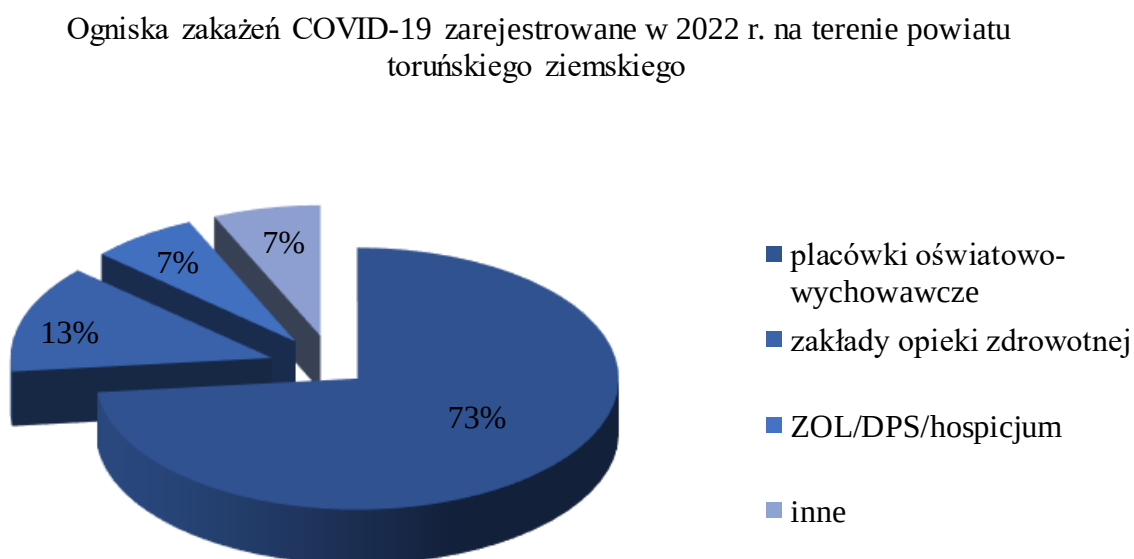
Na terenie Polski pierwszy przypadek zachorowania odnotowano 4 marca 2020 r. w miejscowości Cybinka w powiecie ślubickim. Na terenie miasta Torunia pierwsze zakażenie wirusem SARS-CoV-2 potwierdzono 20 marca 2020 r.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491 z późn. zm.) w okresie od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywał stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, który zastąpiony został nadal obowiązującym stanem zagrożenia epidemicznego.

W 2022 r. zarejestrowano na terenie powiatu toruńskiego 8306 zachorowań (2021 r. – 8829). W 2022 r. odnotowano dwie fale zakażeń: wiosenną oraz jesienno-zimową. Z powodu infekcji COVID-19 zmarło 53 mieszkańców powiatu toruńskiego ziemskiego.

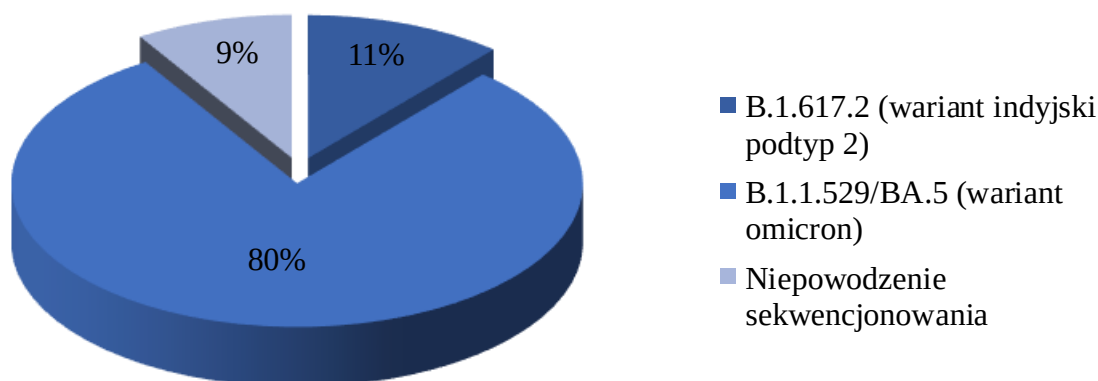
W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego wystąpiło 30 ognisk zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Ogniska odnotowano w placówkach oświatowo-wychowawczych (22 ogniska, 73%), placówkach opieki zdrowotnej (4 ogniska, 13%), DPS (2 ogniska, 7%) oraz w innych placówkach (2 ogniska, 7%).

W związku z prowadzonym od 2022 r. przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzorem molekularnym nad wariantami wirusa SARS-CoV-2 do badań genetycznych przekazano 213 losowo wybranych próbek pobranych od mieszkańców powiatu toruńskiego, u których potwierdzono COVID-19. Na podstawie przeprowadzonych badań molekularnych ustalono, że dominującym wariantem wirusa SARS-CoV-2 był wariant omicron B.1.1.529 lub BA.5 (170, 80%). Ponadto stwierdzono zakażenia wywołane przez wariant indyjski podtyp 2 B.1.617.2 (24, 11%).

W 19 przypadkach (9%) genotypowanie zakończyło się niepowodzeniem.

Wyniki badań genetycznych losowo wybranych próbek pobranych od zakażonych wirusem SARS-CoV-2 mieszkańców powiatu toruńskiego ziemskiego w 2022 r.

Wnioski

1. Sytuację epidemiologiczną powiatu toruńskiego ziemskiego należy ocenić jako trudną, ze względu na trwającą od 2020 r. pandemię COVID-19.
2. W analizowanym okresie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 potwierdzono u 8306 osób. Zmarło 53 zakażonych. Odnotowano 30 ognisk zachorowań na COVID-19.
3. Na podstawie prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru molekularnego nad wariantami wirusa SARS-CoV-2 ustalono, że w 2022 r. dominującym wariantem był wariant Omicron wirusa SARS-CoV-2.
4. W omawianym okresie, w porównaniu do 2021 r., odnotowano znaczący wzrost liczby zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne (144%) oraz ospę wietrzną (185%).
5. Odnotowano więcej przypadków: zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze oraz płonicy.
6. W analizowanym okresie, w odniesieniu do 2021 r., zgłoszono podobną liczbę przypadków zachorowań na: wirusowe zapalenie wątroby typu B, wirusowe zapalenie wątroby typu C, gruźlicę, boreliozę oraz pokąsań przez zwierzęta.
7. W 2022 r. notowano zachorowania/zakażenia, których nie rejestrowano w 2021 r. (krztusiec, inwazyjne zakażenia *S. pneumoniae*, inwazyjne zakażenia *N. meningitidis*, ADIS oraz nowo wykryte zakażenia wirusem HIV).

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY ŚRODOWISKA

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Mieszkańcy terenów gminnych zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia produkowaną przez 14 wodociągów publicznych. Dodatkowo mieszkańcy 3 gmin (Łysomice, Obrowo i Zławieś Wielka) oprócz wody z wodociągów gminnych mogą korzystać z wody dostarczanej z wodociągu Toruń, produkowanej przez Toruńskie Wodociągi Sp. z o. o., natomiast mieszkańcy gmin Lubicz i Wielka Nieszawka korzystają z wody dostarczanej przez Toruńskie Wodociągi. Ponadto na terenie gm. Lubicz ok. 95 osób korzysta z wodociągu Agrofood S. A. w Grabowcu.

W 2022 r. zakończono modernizację stacji uzdatniania wody w Siemoniu (gm. Zławieś Wielka), polegającą na całościowej wymianie urządzeń. Tego typu modernizację rozpoczęto w stacji uzdatniania wody w Świerczynach (gm. Łysomice).

W 2022 r. wszystkie wodociągi, funkcjonujące na terenie powiatu toruńskiego, dostarczały wodę spełniającą wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. poz. 2294 z późn. zm.). W ciągu roku sporadycznie w niektórych punktach na sieci występowały przekroczenia wskaźników fizykochemicznych lub bakteriologicznych, w związku z czym zachodziła konieczność prowadzenia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu postępowania administracyjnego. Łącznie wydano 6 decyzji administracyjnych (4 decyzje określające warunkową przydatność wody do spożycia; 2 decyzje – brak przydatności wody do spożycia w danym punkcie poboru). W wyniku podjętych przez zarządzających wodociągami działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody z wyjątkiem braku poprawy jakości wody na stacji uzdatniania wody w Siemoniu, w której występuje przekroczenie dopuszczalnej wartości jonu amonu. Termin wykonania decyzji określającej warunkową przydatność wody do spożycia wyznaczono na dzień 01.10.2023 r.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu w gminach powiatu toruńskiego znajdują się również 3 indywidualne ujęcia wody (Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej w Osieku, Grill-Bar w Cierpicach, Gościniec w Wilczych Kątach), z których woda wykorzystywana jest w prowadzonej przez te podmioty działalności. Jakość wody tych z ujęć odpowiada obowiązującym wymaganiom.

Na bezpieczne dla zdrowia ludzkiego zaopatrzenie w wodę mieszkańców powiatu toruńskiego miała wpływ dobra współpraca przedsiębiorstw wodociągowych oraz podmiotów wykorzystujących wodę z ujęć indywidualnych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Toruniu. W 2022 r. producenci wody prawidłowo prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości produkowanej wody, zgodnie z harmonogramem badań. Zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 537) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody do spożycia z wodociągów i ujęć na terenie powiatu toruńskiego, pobierając z urzędu do badań kontrolne próbki wody (pobrano 66 próbek), weryfikuje wywiązywanie się z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem kontroli wewnętrznej oraz terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody.

Na podstawie monitoringu jakości wody do spożycia prowadzonego przez producentów wody oraz nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu należy stwierdzić, że woda dostarczana mieszkańcom gmin powiatu toruńskiego jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

W 2022 r. stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu toruńskiego nie budził zastrzeżeń. W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego.

Zakłady usługowe, w których przy wykonywaniu zabiegów dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek (zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, studia tatuażu) mają opracowane i wdrożone procedury zapewniające ochronę zarówno klientom, jak również samego personelu przed zakażeniami chorobami zakaźnymi. Należy jednak podkreślić, że w tego typu obiektach kluczowa jest odpowiedzialność personelu za bezpieczne wykonywanie usług, bez złych nawyków i przyzwyczaję, co nie zawsze może być uchwycone w czasie kontroli sanitarnej.

W skontrolowanych zakładach używano narzędzi jednorazowego i wielokrotnego użytku. W przeważającej liczbie zakładów sterylizacja narzędzi prowadzona jest prawidłowo, na miejscu przy użyciu autoklawu, co potwierdzane jest testami skuteczności procesu sterylizacji. Tylko nieliczne zakłady sterylizację narzędzi zlecają innym podmiotom (głównie szpitalom).

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu nie wpłynęła żadna interwencja od mieszkańców powiatu toruńskiego dotycząca nieprawidłowości w ww. zakładach usługowych.

Z uwagi na obowiązującą ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium z dnia 15 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2111) obiekty te objęto wzmożonym nadzorem sanitarnym. W czasie kontroli przeprowadzonych w 2022 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego obiektów oraz przestrzegania zapisów ww. ustawy.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego kontrolę skontrolowano 5 podmiotów leczniczych, spośród 37 ujętych w ewidencji. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach (zakład rehabilitacji leczniczej oraz przychodnia NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego). Wystawione decyzje są w trakcie realizacji.

W 2022 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu nie wpłynęła żadna interwencja dotycząca stanu sanitarno-higienicznego w podmiotach leczniczych na terenie powiatu toruńskiego. Tę grupę obiektów w roku 2022 należy ocenić pozytywnie.

Jakość wody do kąpieli w pływalniach i kąpieliskach.

W 2022 r. na terenie powiatu toruńskiego funkcjonowały 2 pływalnie: w Chełmży (zarządca: Ośrodek Sportu i Turystyki w Chełmży) oraz w Wielkiej Nieszawce (zarządca: Centrum Sportu i Rekreacji „Olender” w Wielkiej Nieszawce). Stan sanitarno-higieniczny obu pływalni nie budził zastrzeżeń.

Z obu ww. pływalni pobrano do badań 313 prób, w tym 295 prób zostało pobranych przez zarządzających pływalniami w ramach kontroli wewnętrznej, a 18 prób w ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu.

Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych miały miejsce w 26 próbach (ok. 8% wszystkich pobranych i zbadanych prób).

Stwierdzono następujące przekroczenia:

- **ogólna liczba mikroorganizmów** w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 7 próbach wody wprowadzanej do niecki basenowej (2% wszystkich zbadanych prób);
- **obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*** w 2 próbach wody z niecki (0,6%);
- **obecność bakterii *Legionella* sp.** w 9 próbach (3%), w tym w 1 próbie wody wprowadzanej do niecki, w 1 próbie wody w niecce basenowej oraz w 7 próbach z natrysków);
- **mętność** w 2 próbach wody wprowadzanej do niecki basenowej (0,6%);
- **chloroform** w 12 próbach (4%).

Powyższe dane wskazują, że w 2022 r. jakość wody w obu krytych pływalniach zlokalizowanych na terenie powiatu toruńskiego okresowo nie odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach z dnia 9 listopada 2015 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) ze względu na jakość mikrobiologiczną oraz na występujące przekroczenia dopuszczalnego stężenia mętności i chloroformu.

W wyniku działań naprawczych podjętych przez zarządzających pływalniami uzyskano poprawę jakości wody w zakresie mikrobiologicznym w obu pływalniach. W pływalni w Wielkiej Nieszawce uzyskano również poprawę jakości wody w zakresie mętności i chloroformu. Z kolei termin doprowadzenia jakości wody do kąpielni do zgodnej z obowiązującymi wymaganiami w zakresie ponadnormatywnej zawartości chloroformu w pływalni w Chełmży określono na 31.03.2023 r.

Na terenie powiatu toruńskiego w 2022 r. funkcjonowały 3 kąpieliska – na Jeziorze Kamionkowskim w Kamionkach Małych (gm. Łysomice), na Jeziorze Chełmżyńskim w Chełmży przy ul. Łaziennej oraz na Jeziorze Józefowo w Józefowie (gm. Lubicz).

Organizatorzy kąpielisk sporządzili prawidłowo harmonogramy badań wody do kąpielni i regularnie prowadzili badania wody. Jakość wody w kąpieliskach przed rozpoczęciem oraz w czasie trwania sezonu letniego spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do kąpielni, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielni z dnia 17 stycznia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Nie stwierdzono również występowania zakwitów sinic oraz innych zanieczyszczeń wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał ogółem 12 bieżących ocen jakości wody do kąpielni, w których stwierdził przydatność wody do kąpielni. Na zakończenie sezonu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał pozytywne oceny sezonowe jakości wody w kąpieliskach oraz dokonał klasyfikacji jakości wody, z której wynikało, że wodę w kąpieliskach należy zaklasyfikować jako doskonałą.

W 2022 r. na terenie gm. Łysomice, w okresie letnim, funkcjonowało Plenerowe Centrum Rozrywki udostępniające do kąpielni baseny tzw. „dmuchańce”.

Obiekt nie znajdował się w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Toruniu i nie był objęty nadzorem sanitarnym, w tym kontrolą jakości wody do kąpielni.

W czasie kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości, które po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządzającego obiektem zostały usunięte.

Wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu decyzja administracyjna na wyłączenie z używalności 2 niecek basenowych ze względu na jakość wody została wykonana.

Nadal na terenie powiatu toruńskiego w sezonie letnim organizowana jest zbyt mała liczba kąpielisk i miejsc bezpiecznej kąpielni w okresie letniego wypoczynku. W 2022 r. nie funkcjonowały miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielni.

Wnioski:

1. Na podstawie monitoringu jakości wody do spożycia – prowadzonego przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej oraz nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu – należy stwierdzić, że woda dostarczana mieszkańcom gmin powiatu toruńskiego w 2022 r. była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.
2. W 2022 r. stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń. W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego i świadczonych usług.
3. Jakość wody w kąpieliskach nie budziła zastrzeżeń w ciągu trwania całego sezonu i była przydatna do kąpieli. Nadal jednak na terenie powiatu toruńskiego funkcjonuje zbyt mała liczba kąpielisk.
4. W 2022 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu nie wpłynęła żadna interwencja dotycząca stanu sanitarno-higienicznego w podmiotach leczniczych na terenie powiatu toruńskiego. Podczas kontroli prowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach z tej kategorii. W związku z tym stan sanitarno-higieniczny w podmiotach leczniczych w 2022 r. należy ocenić pozytywnie.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Sekcja Nadzoru Nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia prowadzi nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi zakładów i wyposażenia, wymaganiami w zakresie przestrzegania zasad higieny w procesie produkcji i w obrocie środkami spożywczymi, dozwolonymi substancjami dodatkowymi (z wyłączeniem środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego) oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z tymi artykułami.

W ewidencji Sekcji na koniec 2022 r. znajdowało się 3567 obiektów, w tym na terenie powiatu toruńskiego 1583 obiektów.

Skontrolowano 230 zakładów, w których przeprowadzono 246 kontroli. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 35 mandatów karnych na kwotę 7.350 zł.

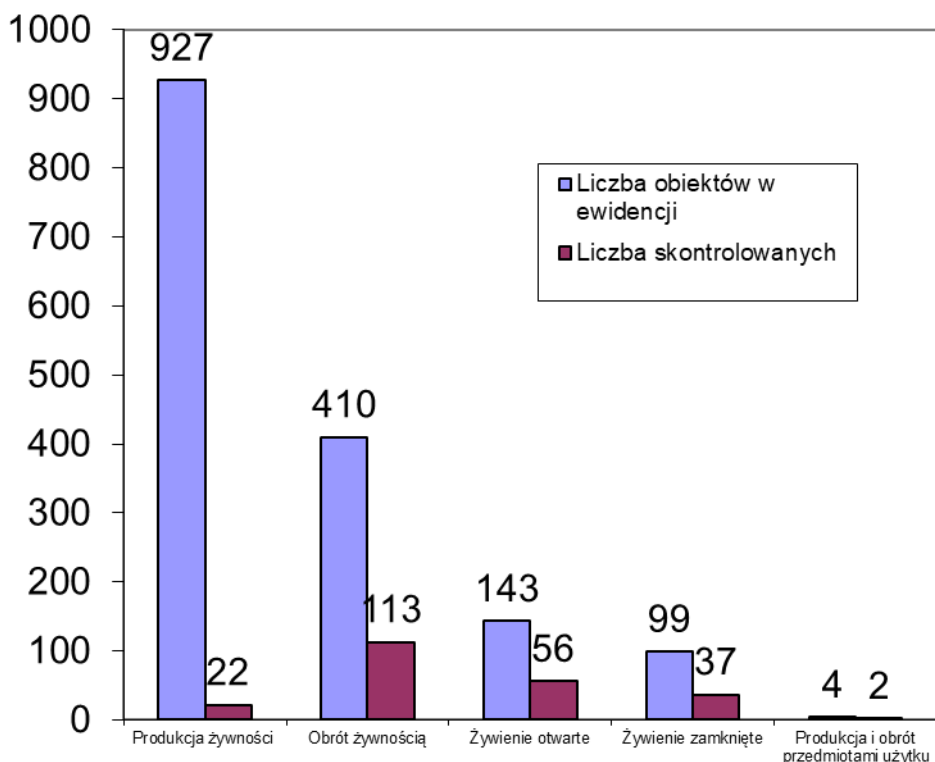
Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach małej gastronomii. Najczęściej występujące nieprawidłowości to:

- brak czystości pomieszczeń i sprzętu;
- brak higieny produkcji i sprzedaży;
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego
- oferowanie produktów po terminie przydatności do spożycia.

Działalność kontrolno-represyjna w 2022 r. w obiektach żywnościowo-żywnościowych w powiecie toruńskim.

Grupa obiektów	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Decyzje administracyjne	Mandaty (liczba/kwota w zł)
Produkcja żywności	927	22	37	3	4/900zł
Obrót żywnością	410	113	152	1	19/3.300 zł
Żywnienie otwarte	143	56	67	0	11/3.050zł
Żywnienie zamknięte	99	37	44	0	1/100zł
Produkcja i obrót przedmiotami użytku	4	2	2	0	–
Łącznie	1583	230	302	4	35/7.350zł

**Liczba zewidencjonowanych obiektów
i kontroli przeprowadzonych w 2022 r. w poszczególnych grupach.**

Zakłady produkcji żywności.

W 2022 r. nadzorem objętych było 927 zakładów produkcji żywności na terenie powiatu toruńskiego, w tym piekarnie (13), przetwórnice owocowo-warzywne (5), wytwórnie domowe (18), młyny (2), automaty do lodów (6), zakład produkcji kiełków, wytwórnia wody sodowej, wytwórnie koncentratów spożywczych (2), wytwórnia płatków śniadaniowych, cukrownia i 2 wytwórnie lodów. Pozostałe obiekty to gospodarstwa rolne, zajmujące się głównie uprawą buraków cukrowych, zbóż, rzepaku oraz warzyw i owoców.

W 2022 r. skontrolowano 27 zakładów produkcji żywności; w 3 stwierdzono brak badań właścicielskich własnych wyrobów, brak wdrożonych i utrzymanych zasad GHP, HACCP, zły stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń i sprzętu; wydano 1 decyzję administracyjną zobowiązującą do poprawy stanu.

W 3 zakładach stwierdzono brak higieny produkcji, w związku z czym właściciele ukarano 4 mandatami karnymi na łączną kwotę 900 zł.

Zakłady obrotu żywnością.

Do tej grupy obiektów zaliczane są sklepy spożywcze, supermarkety, hurtownie spożywcze, kioski oraz ruchome punkty sprzedaży.

W 2022 r. podczas 152 kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 113 obiektach nałożono 19 mandatów karnych na łączną kwotę 3.300 zł.

Najczęściej występujące nieprawidłowości to:

- brak czystości pomieszczeń i sprzętu;
- brak higieny sprzedaży;
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego
- oferowanie produktów po terminie przydatności do spożycia.

Przyjęto 6 interwencji dotyczących nieprawidłowości w tej grupie obiektów, dotyczących głównie sprzedaży produktów po terminie i braku higieny sprzedaży; przeprowadzone kontrole sanitarne potwierdziły zasadność połowy z nich.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte.

W skład tej grupy obiektów wchodzi: restauracje, bary, kawiarnie, punkty małej gastronomii, pijalnie piwa.

W 2022 r. przeprowadzono 67 kontroli w 56 obiektach. W 11 zakładach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwych warunków przechowywania i sprzedaży żywności oraz używanie produktów po terminie przydatności do spożycia.

W związku z powyższym nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 3.050 zł.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte.

Do tej grupy zaliczane są stołówki: szkolne, przedszkolne, w żłobkach oraz stołówki w zakładach pracy.

W 2022 r. przeprowadzono 44 kontrole w 37 obiektach, nieprawidłowości natury sanitarnej nie stwierdzono.

Zakłady produkcji i obrotu przedmiotami użytku.

Ta grupa obiektów obejmuje 4 zakłady. W 2022 r. skontrolowano 2 zakłady produkcji i obrotu przedmiotami użytku; przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.

W ramach systemu RASFF (The Rapid Alert System for Food and Feed) w 2022 r. otrzymano 56 zgłoszeń dotyczących 35 środków spożywczych, 12 suplementów diety oraz 9 przedmiotów użytku.

W ramach przeprowadzonych postępowań wyjaśniających sprawdzono 155 obiektów objętych nadzorem oraz firmy prywatne. W 99 zakładach wskazanych na listach odbiorców nie stwierdzono w obrocie kwestionowanych produktów, zostały one sprzedane klientom ostatecznym. W 56 obiektach stwierdzono w obrocie kwestionowane produkty, które zostały zwrócone do dostawcy lub zutylizowane.

Do systemu RASFF w 2022 r. zgłoszono 6 produktów ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 19 ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 14 ze względu na inne zagrożenia, 9 wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Wnioski

1. Nadal najwięcej nieprawidłowości stwierdza się w mniejszych obiektach obrotu żywnością oraz w obiektach żywienia zbiorowego otwartego. W tych grupach obiektów nałożono ogółem 30 mandatów karnych na kwotę 6.350 złotych. W związku z powyższym należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD CHEMIKALIAM I ŚRODOWISKIEM PRACY

Nadzór nad środowiskiem pracy.

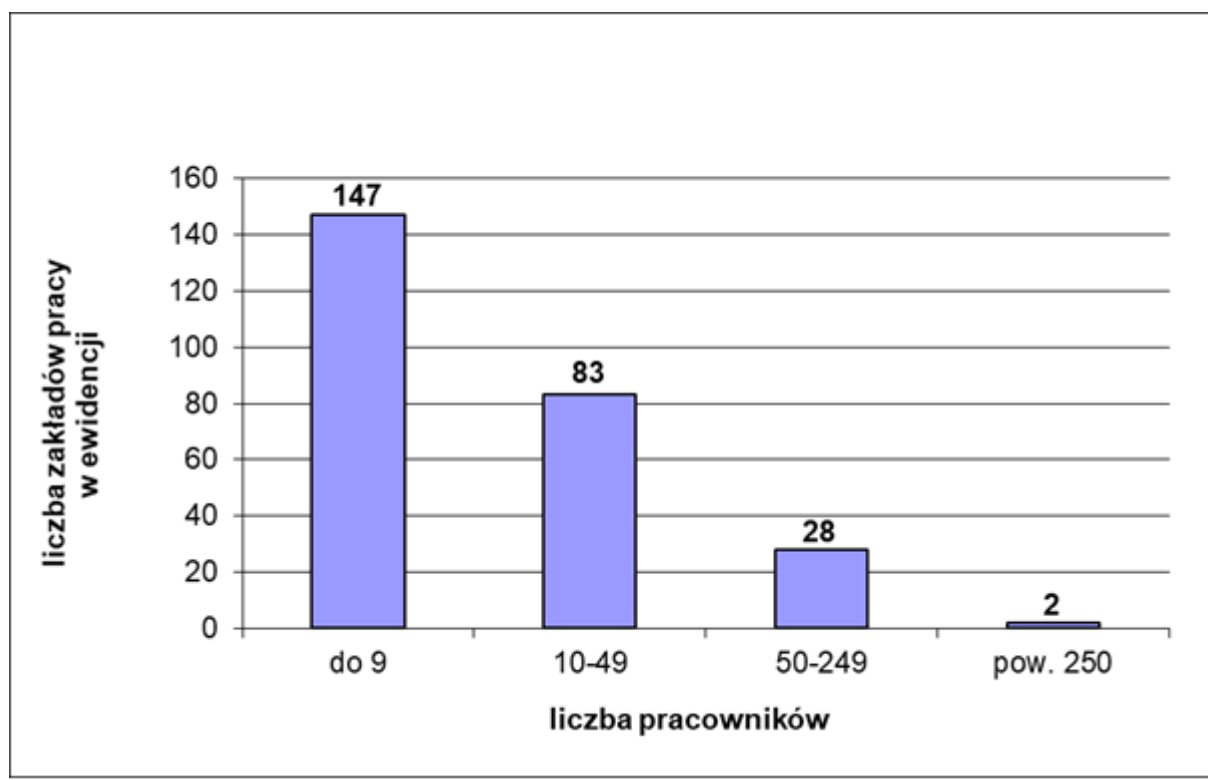
W ewidencji Sekcji na koniec 2022 r. ujętych było 811 zakładów pracy, w tym 260 zlokalizowanych na terenie powiatu toruńskiego (w 2021 r. – 267).

Dominujące pod względem liczby zakładów pracy branże (wg Polskiej Klasyfikacji Działalności) to, podobnie jak w latach poprzednich:

- naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45): 38 zakładów (14,61% spośród ogółu zewidencjonowanych zakładów),
- handel hurtowy (PKD: 46): 24 zakłady (9,23%),
- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10): 19 zakładów (7,31%).

Wśród zewidencjonowanych zakładów pracy, podobnie jak w latach poprzednich, ponad połowę (56,54%) stanowiły firmy małe – zatrudniające do 9 pracowników (147 zakłady).

Strukturę zatrudnienia w 2022 r. przedstawia poniższy wykres:

W 2022 r. skontrolowano w powiecie toruńskim pod kątem warunków pracy oraz zagrożeń zawodowych występujących na stanowiskach pracy 37 zakładów pracy zatrudniających łącznie 2910 pracowników (w 2021 r. – 29 zakładów pracy zatrudniających łącznie 393 pracowników).

Przeprowadzono 43 kontrole sanitarne (w 2021 r. – 29); praktycznie każda kontrola obejmowała szereg zagadnień, w tym m. in.:

- w ramach nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 24 kontrole,
- w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 9 kontrole,
- w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi – 9 kontrole;
- w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi – 2 kontrole.

W 2022 r. na ponadnormatywne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy narażonych było 450 pracowników zatrudnionych w 30 zakładach pracy funkcjonujących w powiecie toruńskim, w tym:

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu dotyczyło 396 pracowników zatrudnionych w 28 zakładach;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłu drewna (frakcja wdychalna) dotyczyło 3 pracowników w 1 zakładzie pracy;
- przekroczenie NDS różnych substancji chemicznych dotyczyło 6 pracowników w 2 zakładach pracy, w tym:
 - przekroczenie NDS manganu (frakcja wdychalna) dotyczyło 2 pracowników (w 1 zakładzie);
 - przekroczenie NDS manganu (frakcja respirabilna) dotyczyło 2 pracowników (w 1 zakładzie).

Jeden pracownik mógł być narażony na więcej niż jeden czynnik szkodliwy w środowisku pracy.

Na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy narażonych było 131 pracowników zatrudnionych w 9 skontrolowanych zakładach branży spożywczej, rolnej i usług pogrzebowych oraz podmiotach leczniczych.

W ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” prowadzony jest nadzór na przygotowaniu pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest. Na terenie powiatu toruńskiego zlokalizowana jest 1 firma zajmująca się usuwaniem wyrobów zawierających azbest, którą skontrolowano w 2022 r.

W 2022 r. otrzymano 16 zgłoszeń (w 2021 r. – 15) dotyczących zamiaru przeprowadzenia na terenie powiatu toruńskiego prac związanych z usuwaniem materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest – kontroli podczas ww. prac nie przeprowadzono.

Powszechną praktyką jest zgłaszanie ww. prac w sposób „zbiorczy” – tj. obejmujący kilka obiektów – z podaniem planowanego ich zakończenia po upływie nawet kilku miesięcy od daty zgłoszenia. Praktycznie uniemożliwia to przeprowadzenie czynności kontrolnych. Problem ten był już wielokrotnie sygnalizowany.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

„Produkt kosmetyczny” oznacza każdą substancję lub mieszaninę przeznaczoną do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi sprawują, w zakresie swoich kompetencji, Państwowa Inspekcja Sanitarna oraz Inspekcja Handlowa.

W 2022 r. przeprowadzono 4 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu i/lub udostępniania na rynku produktów kosmetycznych; nieprawidłowości nie stwierdzono.

Choroby zawodowe.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w 2022 r. współpracował w zakresie chorób zawodowych z:

- Poradnią Chorób Zawodowych Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Toruniu, ul. Szosa Bydgoska 46; 87-100 Toruń (jednostka orzecznicza I stopnia)
- Instytutem Medycyny Pracy im. prof. dr. med. Jerzego Nofera w Łodzi, ul. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8; 91-348 Łódź (jednostka orzecznicza II stopnia)

W 2022 r. przeprowadzono 4 postępowania wyjaśniające w sprawach chorób zawodowych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego (w 2021 r. – 1).

Wyniki przeprowadzonych postępowań wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych („Karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej”) przekazywane są do jednostki orzeczniczej I stopnia.

Z uwagi na długotrwałość procesu diagnostyczno-orzeczniczego wydanie decyzji administracyjnej w sprawie choroby zawodowej następuje w wielu przypadkach dopiero po upływie kilkunastu miesięcy od wszczęcia postępowania.

W 2022 r. wydano łącznie 7 różnych decyzji administracyjnych w sprawach chorób zawodowych (w 2021 r. – 11), w tym:

- 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (w 2021 r. – 4 decyzje),
- 2 decyzje niestwierdzające choroby zawodowej (w 2021 r. – 5),
- 3 decyzji „innych” – umarzających wszczęte postępowanie administracyjne, w związku z błędnym oznaczeniem strony w zgłoszeniu podejrzenia choroby zawodowej (w 2021 r. – 2).

W 2022 r. chorobę zawodową (w rozumieniu decyzji ostatecznej) stwierdzono u 2 pracowników zakładów pracy funkcjonujących w powiecie toruńskim – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wystawił 2 „Karty stwierdzenia choroby zawodowej”, przekazywane następnie do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. Jerzego Nofera w Łodzi (w 2021 r. – 4).

W 2022 r. stwierdzono jako chorobę zawodową następujące jednostki chorobowe:

- 1 przypadek **astmy oskrzelowej** (poz. 6 wykazu chorób zawodowych);
- 1 przypadek przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: **niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią** (poz. 15.3).

Oba stwierdzone w 2022 r. w powiecie toruńskim przypadki chorób zawodowych dotyczyły osób w przedziale wieku powyżej 60 lat.

Chorobę zawodową stwierdzono u kobiety (poz.15.3) i mężczyzny (poz. 6).

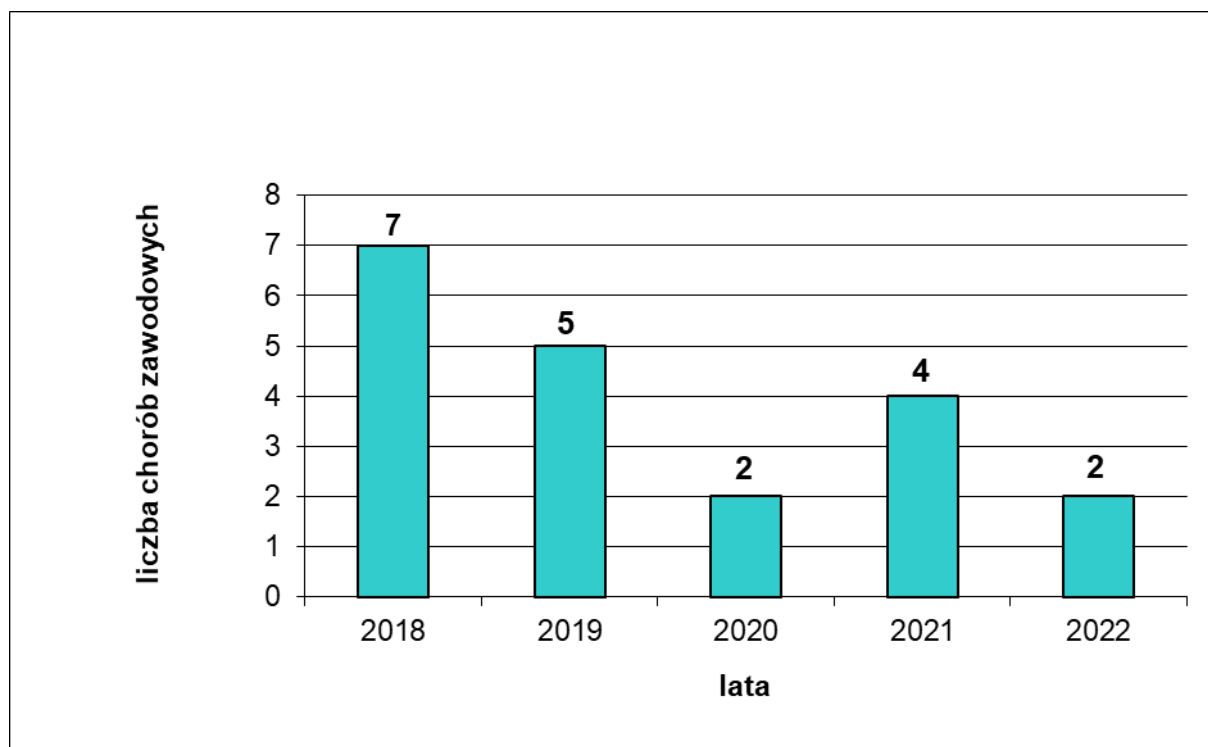
Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych w ostatnich 5 latach u osób zatrudnionych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego przedstawia poniższa tabela.

Choroby zawodowe u pracowników zakładów pracy w powiecie toruńskim stwierdzone w latach 2018 – 2022

poz. wykazu chorób zaw.*	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych przypadków				
		2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
6	astma oskrzelowa					1
15	przewlekłe choroby narządu głosu			1	1	1
18	choroby skóry	1	1			
20	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	2	1			
21	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu				1	
26	choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	4	3	1	2	
Razem:		7	5	2	4	2

* wg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1836)

Liczba chorób zawodowych u pracowników zakładów pracy w powiecie toruńskim stwierdzanych w latach 2018 – 2022

Nadzór nad środkami zastępczymi (tzw. „dopalaczami”).

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizował zadania dotyczące środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Kontynuowano także działalność oświatowo-zdrowotną, mającą na celu profilaktykę oraz ustawiczne pogłębianie wiedzy społeczeństwa nt. szkodliwości środków zastępczych oraz konsekwencji zdrowotnych wynikających z ich używania.

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego nie ujawniono przypadków wprowadzania do obrotu środków zastępczych; organy ścigania nie przekazały Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Toruniu żadnej sprawy.

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu należy przyjmowanie, rejestrowanie w bazie SMIOD (System monitorowania informacji o „dopalaczach”) i przekazywanie Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy zgłoszeń wystąpienia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą i przeprowadzające badania pośmiertne zostały poinformowane o obowiązku zgłaszania od dnia 21 sierpnia 2018 r. wystąpienia zatrucia/ podejrzenia zatrucia; przekazano także wzór standardowego formularza elektronicznego („Formularz zgłoszenia przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną na podstawie art. 30a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii”).

W 2022 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Toruniu nie zgłoszono żadnego przypadku zatrucia/ podejrzenia zatrucia z terenu powiatu toruńskiego.

Promocja zdrowia w środowisku pracy.

Działalność Sekcji ukierunkowana jest na poprawę warunków pracy, a więc poprawę warunków sprzyjających zdrowiu. Przeprowadzane kontrole koncentrują się przede wszystkim na głównych zagrożeniach dla zdrowia pracowników, mając za cel szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Celem działań podejmowanych przez pracowników Sekcji jest także promowanie zachowań prozdrowotnych; w tym zakresie prowadzona jest współpraca z Sekcją Profilaktyki Zdrowotnej tut. Stacji.

W trakcie kontroli przeprowadzanych w 2022 r. zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych zakładach. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 276 z późn. zm.).

Uzyskane podczas kontroli w danym miesiącu dane przekazywane są do Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej tut. Stacji, która opracowuje w formie tabelarycznej „Aktualną sytuację w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w powiecie toruńskim”. Zaktualizowana w danym miesiącu tabela przesyłana jest następnie do WSSE w Bydgoszczy.

W trakcie kontroli przeprowadzanych w 2022 r. pracownicy Sekcji informowali pracodawców o kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową” koordynowanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, zachęcali do korzystania ze strony internetowej:

<https://www.healthyworkplaces.eu/all-ages-splash-page>.

Wnioski.

1. Od lat czynnikiem szkodliwym dla zdrowia, na który narażona jest w środowisku pracy w zakładach na terenie powiatu toruńskiego największa liczba osób, jest hałas; w 2022 r. przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu dotyczyło 396 pracowników.
Z reguły ze względów technologicznych niemożliwe jest wyeliminowanie hałasu ze środowiska pracy – w związku z tym podejmowane działania obejmują przede wszystkim nadzór nad wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157 z 2005 r. poz. 1318).
2. Liczba stwierdzanych na terenie powiatu toruńskiego ziemskiego chorób zawodowych utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie – w 2022 r. stwierdzono 2 przypadki (w 2021 r. – 4; w 2020 r. – 2). Na terenie powiatu toruńskiego nie stwierdzono dotąd ani jednego przypadku zachorowania na COVID-19 o etiologii zawodowej.
Jest to tendencja odwrotna do widocznej na terenie miasta Torunia, gdzie ma miejsce dynamiczny wzrost stwierdzanych chorób zawodowych, spośród których absolutną większość stanowi COVID-19 o etiologii zawodowej (wszystkie stwierdzone dotąd przypadki tej jednostki chorobowej dotyczyły pracowników medycznych) – w 2022 r. w Toruniu stwierdzono 68 przypadków chorób zawodowych, w tym 62 przypadki COVID-19 (w 2021 r. – 34, w tym 27 przypadki COVID-19; w 2020 r. – na ogółem stwierdzonych 7 przypadków chorób zawodowych nie było jeszcze stwierdzonego ani jednego przypadku COVID-19 o etiologii zawodowej).
3. Obowiązująca od początku 2019 r. nowa ustawa z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2227 z późn. zm.) nałożyła na podmioty działające na rynku produktów kosmetycznych nowe obowiązki oraz dotkliwe kary finansowe za ich nieprzestrzeganie. Kontrole związane z nadzorem nad produktami kosmetycznymi są trudne merytorycznie, wymagając przy tym dużego nakładu czasu.
4. Obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do 15 maja 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 spowodował, że pracownicy Sekcji byli angażowani, podobnie jak w latach 2020 – 2021, do realizacji działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID-19. W ramach realizacji ww. działań:
 - wystawiono na wniosek strony 349 zaświadczeń o odbyciu kwarantanny/izolacji (w 2021 r. – 925);
 - udzielono 192 pisemne odpowiedzi na wnioski o informacje kierowane przez organy Policji, kuratorów i komorników sądowych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (w 2021 r. – 668).

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu znajduje się 401 placówek nauczania i wychowania, w tym 99 na terenie powiatu toruńskiego.

W 2022 r. pracownicy Sekcji skontrolowali 11 placówek stałych (w tym: żłobek, 3 przedszkola, 7 szkół) oraz 17 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 38 kontroli sanitarnych.

W skontrolowanych placówkach przebywało 1530 dzieci/uczniów.

Z uwagi na obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do 15 maja 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w pierwszym kwartale 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 52 opinie sanitarne dotyczące zawieszenia zajęć w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu toruńskiego oraz spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Dyrektorzy placówek zwracali się z prośbą o zawieszenie zajęć i możliwość kształcenia w formie hybrydowej lub zdalnej po otrzymaniu informacji o dziecku/uczniui lub pracowniku zarażonym koronawirusem SARS-CoV-2.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał 3 decyzje administracyjne:

- 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w zespole szkół (brak bieżącej ciepłej wody w sanitariacie);
- 2 opinie sanitarne (w formie decyzji) dotyczące żłobków, w związku z zapisami zawartymi w art. 25 ust. 2a pkt 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 [*Spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych potwierdza się: w przypadku żłobków – decyzją właściwego państwowego inspektora sanitarnego, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w żłobku*].

W 2022 r. odnotowano **poprawę warunków** w następujących placówkach nauczania i wychowania w powiecie toruńskim:

- **Szkoła Podstawowa w Górsku** (gm. Zławieś Wielka): remont malarski trzech sal dydaktycznych, wymiana podłogi i malowanie ścian w pokoju nauczycielskim, modernizacja monitoringu i alarmu;
- **Szkoła Podstawowa w Zelgnie** (gm. Chełmża): pozyskanie dwóch sal dydaktycznych (pomieszczenia po starej sali gimnastycznej), remont malarski sal dydaktycznych na pierwszym piętrze, holu i w stołówce szkolnej oraz pomieszczeń administracyjnych;
- **Szkoła Podstawowa w Lubiczu Dolnym** (gm. Lubicz): dobudowa sali gimnastycznej o powierzchni 300 m² z zapleczem (szatnia, natryski, sanitariaty, zaplecze sanitarno-socjalne dla nauczycieli, magazyn sprzętu sportowego); naprawa kostki brukowej przy boisku i położenie kostki przed szkołą; wymiana urządzeń na placu zabaw oraz piasku w piaskownicy; remont sali dydaktycznej (wymiana podłogi, malowanie ścian i sufitu, wymiana wyposażenia); naprawa podłóg i siedzeń w amfiteatrze szkolnym;
- **Zespół Szkół CKU w Gronowie** (gm. Lubicz): dobudowa hali sportowej wraz z łącznikiem do istniejącego budynku szkoły; hala obejmuje salę sportową, siłownię oraz salę fitness, węzły szatniowo-sanitarne, magazyn, toalety ogólnodostępne, pomieszczenia techniczne i porządkowe, a także trybuny.

W 2022 r. w powiecie toruńskim ziemskim **oddano do użytkowania** następujące placówki:

- **Żłobek „Oaza Maluszka” w Lubiczu Dolnym** (gm. Lubicz);
- **Przedszkole „Hula-hop” w Chełmży;**
- **punkt przedszkolny „Tęczowa Kraina Zabaw” w Chełmży.**

W 2022 r. **zlikwidowano punkt przedszkolny oraz szkołę w Sławkowie** (gm. Chełmża).

Z kolei punkty przedszkolne w Łążynie II (gm. Obrowo) oraz w Siemoniu (gm. Zławieś Wielka) zostały włączone w strukturę szkół podstawowych.

Warunki do utrzymania higieny.

Wszystkie skontrolowane placówki mieszczą się w budynkach przystosowanych, posiadają wodociąg i kanalizację. Zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej – dostępność do bieżącej ciepłej wody, ręczników papierowych, mydła w płynie, papieru toaletowego. Zaopatrzenie placówek w środki do utrzymania higieny osobistej ocenia się jako dobre. Przy wejściu do każdej placówki umieszczono płyny do dezynfekcji rąk oraz instrukcje dot. dezynfekcji rąk.

Zbiorniki bezodpływowe (szambo) posiada Przedszkole Niepubliczne „Promyczek” Anna Soczyńska w Łubiance, ul. Wichrowa 1 oraz Szkoła Podstawowa w Świerczynkach (gm. Łubianka). Własną oczyszczalnię ścieków ma Zespół Szkół CKU w Gronowie (gm. Lubicz).

Środowisko szkolne – rozkład zajęć lekcyjnych.

Wykonano 15 badań dotyczących oceny higienicznej tygodniowych rozkładów lekcji. Niezgodność tygodniowego rozkładu lekcji z zasadami higieny stwierdzono w 6,6% badanych oddziałów. Nieprawidłowości w tygodniowym rozkładzie lekcji wynikają głównie z niewystarczającej liczby sal lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów.

Zgodnie z zasadami higieny tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych powinien uwzględniać potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałe godziny rozpoczynania zajęć. Poprawnie skonstruowany rozkład zajęć lekcyjnych pozwala uczniom na efektywne przyswajanie wiedzy oraz zmniejszenie uczucia zmęczenia i znużenia.

Liczbę badań wykonanych w latach 2018 – 2022 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Badania				
	Ogółem	w tym			
		Plan zajęć	Stoły i krzesła	Plecaki/tornistry	Inne
2022	15	15	–	–	–
2021	–	–	–	–	–
2020	101	25	–	76	–
2019	454	300	–	154	83
2018	902	121	213	568	–

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Ocena infrastruktury szkolnej do uprawiania sportu pozwala stwierdzić, że w skontrolowanych w 2022 r. placówkach zapewniono dobre warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, zarówno dla uczniów jak i nauczycieli.

Szkoły podstawowe w Wybczu (gm. Łubianka), Świerczynkach (gm. Łysomice) oraz Lubiczu Dolnym (gm. Lubicz) dysponują nowymi salami gimnastycznymi z zapleczem sanitarnym, pomieszczeniami dla nauczycieli i magazynem sprzętu sportowego. Użytkownikom zapewniono węzły szatniowo-sanitarne z natryskami oraz nowy, bezpieczny, certyfikowany sprzęt sportowy.

Dużym osiągnięciem w 2022 r. było oddanie hali sportowej przy Zespole Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie (gm. Lubicz). Dwukondygnacyjna hala z łącznikiem obejmuje m.in. salę gimnastyczną o powierzchni pon.1100 m², siłownię, salę fitness, węzły szatniowo-sanitarne z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych oraz pomieszczenia dodatkowe. Inwestycja została wyposażona w nowoczesne, ekologiczne systemy wentylacyjno-klimatyzacyjne oraz grzewcze z zastosowaniem pomp ciepła. Obiekt będzie służył całej lokalnej społeczności z możliwością przeprowadzania rozgrywek i zawodów sportowych na szerszą skalę.

Pozostałe skontrolowane w 2022 r. szkoły, tj. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Chełmży oraz Zespół Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży także zapewniły swoim uczniom dobre warunki do realizacji zajęć wychowania fizycznego – sale gimnastyczne rekreacyjno-zastępcze posiadają zaplecza sanitarne wyposażone w ustępy, umywalki i natryskownie, a używany sprzęt sportowy jest w dobrym stanie i posiada certyfikaty.

Dożywianie dzieci i młodzieży.

Sytuację dotyczącą dożywiania oceniono we wszystkich skontrolowanych w 2022 r. szkołach w powiecie toruńskim.

Nowy blok żywienia otwarto w Szkole Podstawowej w Brzozówce (gm. Obrowo).

Ciepłe posiłki (obiady I daniowe) wydawały cztery szkoły dla 240 uczniów. W dwóch placówkach podawano napoje dla 118 uczniów. Z dofinansowania posiłków skorzystało 60 dzieci.

Zapewnienie w szkole możliwości spożycia ciepłego posiłku i nawodnienia jest sprawą kluczową dla uzyskania efektywnych wyników nauczania. Najedzony i nawodniony uczeń nie odczuwa tak szybko zmęczenia, ma lepsze samopoczucie i koncentrację a tym samym osiąga lepsze wyniki w nauce.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Zadaniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu jest także sprawowanie nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży w czasie wakacji zimowych i letnich.

W 2022 r. skontrolowano 17 turnusów wypoczynku na terenie powiatu toruńskiego, w tym 2 w okresie ferii zimowych i 15 w okresie letnich wakacji.

Z wypoczynku skorzystało 425 uczestników, w tym 79 uczestników wypoczynku zimowego oraz 346 wypoczynku letniego.

Na każdym skontrolowanym turnusie przeprowadzono rozmowy dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku, pozostawiono materiały edukacyjne.

Z uwagi na obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do 15 maja 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 wypoczynek zimowy odbywał się zgodnie ze specjalnie opracowanymi wytycznymi.

„Wytyczne MEN, MZ i GIS dla organizatorów wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2021/2022” ukazały się 22 grudnia 2021 r. na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Wytyczne zawierały wymagania i procedury dotyczące przygotowania wypoczynku, w tym organizacji wyżywienia uczestników czy wyposażenia w środki ochrony osobistej, itp. Opisana została również procedura postępowania w sytuacji podejrzenia zakażeniem koronawirusem wśród uczestników, kadry i innych pracowników wypoczynku.

W wytycznych znalazły się też zalecenia dla rodziców, którzy zdecydują się wysłać swoje dziecko na wypoczynek. Jednocześnie wytyczne GIS, MZ i MEN stanowiły podstawę dla organizatorów wypoczynku do opracowania własnych procedur (regulaminów) bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, adekwatnych do organizowanych różnych form wypoczynku.

Organizatorzy zimowego wypoczynku dostosowali się do wytycznych oraz do ograniczeń wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów, i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Każdy organizator opracował i wdrożył procedury bezpieczeństwa zapobiegające szerzeniu się wirusa SARS-CoV-2. Organizatorzy zapoznali uczestników i rodziców z obowiązującym regulaminem. Zapewniono maseczki jednorazowe oraz środki do dezynfekcji rąk. W widocznych miejscach umieszczono instrukcje mycia i dezynfekcji rąk. Wydzielono miejsce izolacji dla uczestnika podejrzanego o zachorowanie na COVID-19.

Po zakończeniu wypoczynku uczestnicy półkolonii zorganizowanej przez UKS Feniks Obrowo musieli odbyć kwarantannę z powodu styczności z osobą zakażoną wirusem SARS-CoV-2.

W związku ze zniesieniem stanu epidemii, wypoczynek letni odbywał się zgodnie z zasadami sprzed pandemii COVID-19.

Stan sanitarno-higieniczny placówek zarówno podczas wypoczynku zimowego jak i letniego nie budził zastrzeżeń, a organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku.

Działania profilaktyczne.

W 2022 r. przyjęto jedną interwencję dotyczącą owsicy w przedszkolu. Problem został zgłoszony telefonicznie przez rodzica. W placówce przeprowadzono kontrolę sanitarną i rozmowę z dyrektorem, przekazano ponadto materiały nt. zapobiegania i zwalczania chorób pasożytniczych.

Działania profilaktyczne podejmowano w trakcie bieżących kontroli oraz podczas wypoczynku dzieci i młodzieży. Na kontrolowanych turnusach przeprowadzano rozmowy dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku. We wszystkich skontrolowanych placówkach pozostawiono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, w tym COVID-19 i pasożytniczych oraz prozdrowotnego stylu życia.

Wnioski

1. Dyrektorzy zapewnili uczniom/dzieciom środki do utrzymania higieny osobistej, tj. ręczniki papierowe, mydło w płynie oraz środki do dezynfekcji rąk.
2. Stan sanitarno-higieniczny placówek wypoczynku nie budził zastrzeżeń, a organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku.
Organizatorzy wypoczynku zimowego spełnili wymagania zawarte w wytycznych MEiN, MZ i GIS dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży.
3. Ulegają poprawie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. W roku sprawozdawczym oddano do użytku cztery dobudowane do szkół sale gimnastyczne wraz z zaplecami sanitarnymi i dodatkowymi pomieszczeniami.
4. Większość tygodniowych rozkładów zajęć w szkołach została oceniona pozytywnie.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych. Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji, ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania tj.:

- udział w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- udział w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:
 - wydawanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
 - opracowywanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz opiniowanie planów, koncepcji i projektów technologicznych dostosowania istniejących lokali usługowych do nowej funkcji,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych,
- wydawanie opinii dotyczących zajęcia stanowiska w sprawie obiektów użyteczności publicznej.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r. wydał:

- **162** opinie sanitarne;
- **33** postanowienia (w tym 1 postanowienie dla warunków zabudowy);
- **54** decyzje płatnicze;
- **2** decyzje merytoryczne.

Ponadto przeprowadzono **40** kontroli sanitarnych i wizji lokalnych.

W ramach procedur oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) wydano **123** opinie. Dotyczyły one projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W 2022 r. wydano **3** opinie w sprawie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zaopiniowano **34** projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin zgodnie z ww. ustawą, w tym **15** negatywnie. W opiniach uwzględniano warunki sanitarne i zdrowotne dotyczące zanieczyszczenia powietrza, hałasu oraz lokalizacji ujęć wód i ich stref ochronnych, usuwania zanieczyszczeń, unieszkodliwiania odpadów, a także wpływu projektowanych zmian na zdrowie ludzi. Ponadto wydano **15** opinii zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ww. ustawy, uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów gmin.

W 2022 r. wydano **1 uzgodnienie w formie opinii** w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczące terenu gmin.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.) wydano **13 uzgodnień dla projektów budowlanych** w formie opinii, **w tym 9 bez zastrzeżeń**.

Uzgadniane projekty dotyczyły obiektów przeznaczonych na przychodnię lekarską, gabinet terapeutyczny, poradnię stomatologiczną, dom spokojnej starości, punkt apteczny, lokale gastronomiczne, remizę z salą zabaw, cmentarz komunalny, budynek usługowo-handlowy oraz wyrzutni powietrza usytuowanej na poziomie terenu.

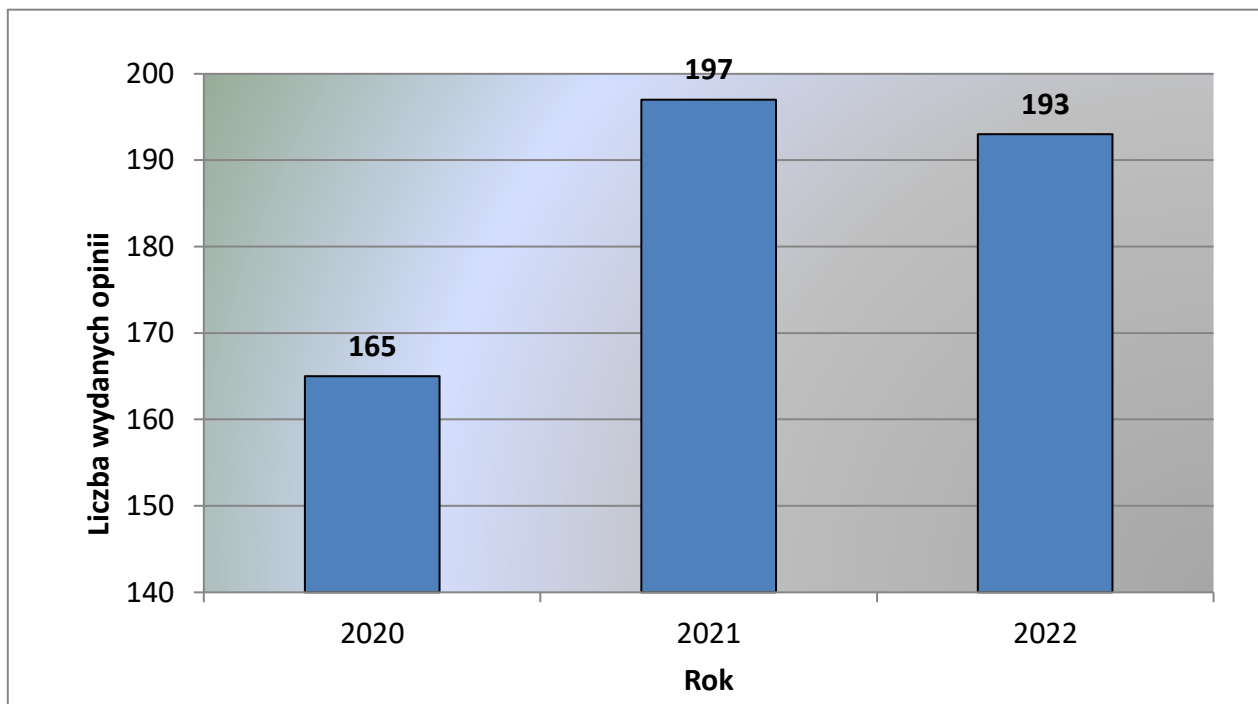
W oparciu o art. 56 Prawa Budowlanego i na podstawie art. 3 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydano **32 postanowienia** dla obiektów nowo oddawanych do użytku. Nieprawidłowości stwierdzono w **23 obiektach**.

Około 99% inwestycji posiadało uzgodnioną pod względem sanitarnym dokumentację projektową. W przeważającej części uzgodnienia były dokonywane przez rzeczoznawców ds. sanitarnych. W 10% spraw inwestor wprowadzał zmiany w trakcie realizacji inwestycji. Dotyczyły one głównie zmian funkcji, w związku z tym zmieniane były wielkości pomieszczeń lub układ i sposób ich zagospodarowania.

W 2022 r. wydano również łącznie **25 opinii sanitarnych i pism** dotyczących zajęcia stanowiska w sprawie obiektów użyteczności publicznej głównie dla przedszkoli i punktów przedszkolnych, punktów aptecznych, oraz innych obiektów. O opinie te wnioskowali właściciele obiektów lub osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Rodzaje opinii wydanych w 2022 r.	Liczba
ustalenie obowiązku i zakresu sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko	71
uzgodnienie inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3
uzgodnienia i opinie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	34
uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	15
uzgodnienie dokumentacji projektowych	13
dla inwestycji dopuszczonych do użytkowania	32
opinie i pisma dla różnych rodzajów obiektów (przedszkola, żłobki, gabinety kosmetyczne, zakłady fryzjerskie, kluby fitness, dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą)	25
Razem	193

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2020-2022

Wnioski:

1. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji przedsięwzięć i zgłoszonych poszczególnych obiektów przez inwestorów.
2. Dominującą pozycję wśród rozpatrzonych spraw zajmowały opinie dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz postanowienia w sprawie dopuszczenia obiektu do użytkowania oraz opinie sanitarne wydane w oparciu o art. 3 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
3. Wzrosła liczba opiniowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ilość uzgadnianej dokumentacji projektów budowlanych w tym zmiany sposobu użytkowania.
4. W opiniowanej dokumentacji nie stwierdzono znacznych naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych, jednak wszystkie przedłożone projekty budowlane zostały uzgodnione z podaniem zastrzeżeń. W przypadku dużej ilości zastrzeżeń podanych w uzgodnieniach projekty są poprawiane i składane do ponownego rozpatrzenia.
5. Przy realizacji nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania i urządzenia techniczne. Inwestorzy w trakcie realizacji nowopowstałych przedsięwzięć uwzględniają zalecenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu oraz rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

Głównym celem działań Sekcji jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o zachowaniach ryzykownych dla zdrowia.

Cel ten realizowany był w 2022 r. w następujących obszarach:

Profilaktyka nadwagi i otyłości

W ostatnich latach utrzymuje się tendencja do zwiększania się w kolejnych pokoleniach średniej wysokości i wagi ciała dzieci i młodzieży. Największy niepokój budzi wzrost częstości występowania nadwagi i otyłości u dzieci oraz pogarszanie się sprawności fizycznej uczniów w wieku 6–19 lat. Otyłość została uznana za jedną z chronicznych chorób niezakaźnych, czyli tzw. chorobę cywilizacyjną.

Do otyłości prostej prowadzi przedłużający się w czasie dodatni bilans energetyczny, któremu sprzyjają nieprawidłowe nawyki żywieniowe stwarzające ryzyko chorób układu oddechowego, endokrynologicznego, stłuszczenia wątroby, nieprawidłowości ortopedycznych i zaburzeń psychicznych, a w wieku późniejszym – schorzeń układu sercowo-naczyniowego i cukrzycy II typu.

Odpowiadając na potrzeby społeczne Główny Inspektorat Sanitarny i Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców od 2006 r. realizują ogólnopolski program edukacyjny pn. „Trzymaj Formę!”.

Celem programu jest poprawa sposobu odżywiania i promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Odbiorcami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodzice.

W roku szkolnym 2021/22 realizowana była XVI edycja programu – wzięło w niej udział 265 uczniów z 4 placówek w powiecie toruńskim.

W roku szkolnym 2022/23 do realizacji programu zgłosiły się 4 szkoły z powiatu toruńskiego.

Profilaktyka tytoniowa

Palenie tytoniu to według WHO jeden z najpoważniejszych problemów cywilizacyjnych. W Polsce stanowi on również istotny problem zdrowotny, a rozmiary tego zjawiska są od kilkadziesiąt lat przedmiotem badań naukowych.

Badania ankietowe dotyczące palenia tytoniu przez dzieci i młodzież prowadzone są w Polsce od lat 90 (w ramach międzynarodowych projektów HBSC i GYTS). Ich wyniki pokazują, że pali ok. 20% chłopców i 17% dziewcząt w wieku 13-16 lat. Różnice w częstości palenia w populacjach chłopców i dziewcząt systematycznie zacierają się. Wielu nastolatków rozpoczyna palenie przed 10 r. ż., u palących dzieci często występują objawy uzależnienia od tytoniu. Choć w ostatnich latach spada w Polsce odsetek nastolatków palących tradycyjne papierosy, to w tym samym czasie szybko rośnie odsetek palących papierosy ręcznie skręcane, fajkę wodną lub e-papierosy.

Polskie nastolatki należą do najczęściej palących na świecie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu (POZNPT). W jego skład wchodzi m.in. 4 programy edukacyjne oraz 2 kampanie społeczne:

„Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci 5. i 6. letnich oraz do ich rodziców i opiekunów; jego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program ten stanowi dla dzieci pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego.

W roku szkolnym 2021/22 program realizowany był w 7 placówkach w powiecie toruńskim. W programie uczestniczyło 309 dzieci. W roku szkolnym 2022/23 do udziału w programie zgłosiło się 7 placówek oświatowo-wychowawczych z powiatu toruńskiego.

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest do uczniów klas I-III szkoły podstawowej; celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

W roku szkolnym 2021/22 program realizowany był w 6 placówkach w powiecie toruńskim. W programie udział wzięło 147 dzieci. W roku szkolnym 2022/23 chęć udziału w programie zadeklarowało 7 szkół z powiatu toruńskiego.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program uczy asertywnych zachowań szczególnie w aspekcie inicjacji palenia tytoniu, jego celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych.

W roku szkolnym 2021/22 w program realizowany był w 4 szkołach w powiecie toruńskim. W programie uczestniczyło 250 uczniów. W roku szkolnym 2022/23 do udziału w programie zgłosiły się 4 placówki z powiatu toruńskiego.

„Bieg po zdrowie”

Ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów IV klas szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów; główny cel programu to zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2021/22 w programie udział wzięło 5 szkół z powiatu toruńskiego; wyedukowano 126 dzieci oraz 83 rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2022/23 do programu zostały zgłoszone 4 szkoły podstawowe z powiatu toruńskiego.

„Światowy Dzień bez Tytoniu”

Ze względu na sytuację epidemiczną działania związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu w 2022 r. ograniczono do przygotowania 2 ekspozycji wizualnych na terenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu, poza tym umieszczono informację na Facebooku Stacji.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia”

W ramach akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia miały miejsce tematyczne ekspozycje wizualne w dwóch budynkach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu, zamieszczono także informacje na stronie internetowej Stacji.

Ponadto przekazano informacje nt. możliwości obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia koordynatorom programów profilaktyki tytoniowej podczas szkoleń i porad.

Należy podkreślić, że pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu w ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadzą systematyczne kontrole w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej.

Profilaktyka uzależnień

Pomimo ogromnego zagrożenia młodzi ludzie nadal sięgają po substancje psychoaktywne, w tym m. in. „dopalacze” – nowe narkotyki, które charakteryzują się wysoką toksycznością. Ich użycie łatwo może doprowadzić do trwałego uszkodzenia organów wewnętrznych i ośrodkowego układu nerwowego. Najczęściej po substancje psychoaktywne sięgają osoby młode, często nieświadome zagrożenia, jakie „dopalacze” niosą dla zdrowia i psychiki. To młodość, a zwłaszcza dojrzewanie sprawia, że nałogiem najbardziej zagrożeni są uczniowie – młodzi ludzie w wieku 14–20 lat przechodzą najtrudniejszy etap rozwoju emocjonalnego.

Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi oraz Instytutem Medycyny Wsi w Lublinie realizuje od 2012 r. **„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”**.

Projekt realizowany jest w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i współfinansowany przez Szwajcarię w ramach współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej. Program, objęty honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej, skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z uwagi na potrzebę dotarcia właśnie do tej grupy wiekowej, narażonej w szczególny sposób na zażywanie substancji psychoaktywnych, palenie tytoniu i spożywanie alkoholu.

Kontynuacją działań profilaktycznych w zakresie stosowania tzw. „dopalaczy”, czyli środków zastępczych, jest wojewódzka interwencja nieprogramowa pn. **„STOP dopalaczom”**, której celem jest pogłębienie wiedzy na temat nowych substancji zastępczych, konsekwencji zdrowotnych wynikających z ich używania oraz zwiększenie świadomości zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania środków zastępczych, czyli „dopalaczy”. Działania skierowane są do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, ich rodziców i opiekunów.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej od kilku lat umieszczona jest wyodrębniona graficznie zakładka „Stop Dopalaczom”, w której umieszczono materiały edukacyjne z możliwością pobrania: ulotka dla młodzieży – dopalacze, ulotka dla rodziców – dopalacze oraz prezentacja „Skutki stosowania substancji psychoaktywnych”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu zaprosił szkoły do współpracy w realizacji wojewódzkiego programu z zakresu profilaktyki stosowania „dopalaczy” pn. **„Dopalacze – trzecia strona zjawiska”**.

W roku szkolnym 2021/22 do realizacji programu przystąpiły 4 szkoły w powiecie toruńskim. Wyedukowano 130 uczniów. W roku szkolnym 2022/23 swój udział w programie zadeklarowały 4 placówki z powiatu toruńskiego.

Profilaktyka chorób zakaźnych

Choroby zakaźne to bardzo duża grupa schorzeń wywoływanych przez wirusy, bakterie, grzyby lub pasożyty. W miarę rozprzestrzeniania się drobnoustrojów lub ich toksyn mogą być przenoszone na inne osoby. Choroby zakaźne przez wiele wieków stanowiły jedną z głównych przyczyn zgonów. Jednak olbrzymi postęp wiedzy medycznej w ostatnich dziesięcioleciach, skuteczna farmakoterapia, a zwłaszcza upowszechnienie szczepień ochronnych pozwoliły na skuteczne zapobieganie i leczenie tego typu schorzeń. Szczepienia pozostają najbardziej opłacalną i najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobom. Profilaktyka chorób zakaźnych w 2022 r. realizowana była w następujących obszarach tematycznych:

Profilaktyka HIV/AIDS realizowana w ramach Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich. Odbiorcą programu jest ogół społeczeństwa.

Profilaktyka Wirusowego Zapalenia Wątroby typu C

W ramach działań promocyjnych przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. zapobiegania zakażeniom HCV do gabinetów kosmetycznych, zakładów fryzjerskich oraz gabinetów masażu i studio SPA.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu działa punkt informacyjno-edukacyjny, w którym prowadzono rozmowy/konsultacje nt. profilaktyki zakażeń wirusem HCV z osobami zainteresowanymi. Przygotowano ekspozycje wizualne oraz zamieszczono informacje tematyczne na stronie internetowej stacji.

Promocja szczepień ochronnych

Celem tej inicjatywy jest podkreślanie znaczenia tego rodzaju profilaktyki dla ochrony przed chorobami zakaźnymi, którym można zapobiegać poprzez stosowanie szczepień ochronnych. W czasie Europejskiego Tygodnia Szczepień prowadzono punkt informacyjno-edukacyjny dla osób zainteresowanych szczepieniami, przygotowano ekspozycje wizualne oraz zamieszczono informacje tematyczne na stronie internetowej stacji.

„Tatuaż – moda a zdrowie”

Celem programu jest zwiększenie świadomości oraz wiedzy na temat zagrożeń wynikających z wykonywania zabiegów zdobienia ciała (tatuaż, piercing) – możliwości zakażenia HBV, HCV, HIV.

W roku szkolnym 2021/22 do realizacji przystąpiły 2 szkoły w powiecie toruńskim – wyedukowano 110 uczniów. Materiały edukacyjne (broszury dla uczniów) zostały wydrukowane ze środków Miasta Toruń.

W roku szkolnym 2022/23 do realizacji programu zgłosiła się 1 placówka.

„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”

Wojewódzki program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych (kleszczowe zapalenie mózgu, borelioza), skierowany jest do dzieci młodszych oraz ich rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2021/22 w powiecie toruńskim program realizowany był w 5 placówkach, wyedukowano 283 dzieci. W roku szkolnym 2022/23 program realizować będzie 7 placówek z powiatu toruńskiego.

Profilaktyka grypy

Celem programu jest rozpowszechnienie informacji dotyczących profilaktyki grypy, ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych; zamieszczono informacje nt. profilaktyki grypy na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu, przygotowano ekspozycje wizualne na terenie stacji.

Inne działania.

„Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerzbu”

Wojewódzka interwencja nieprogramowa, skierowana do dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych oraz do ich rodziców i opiekunów. Jej celem jest ograniczenie występowania wszawicy, owsicy i świerzb.

W ostatniej edycji uczestniczyła 1 placówka w powiecie toruńskim, wyedukowano 38 dzieci.

W roku szkolnym 2022/23 udział w programie zadeklarowały 2 placówki w powiecie toruńskim.

W roku szkolnym 2021/22 został wprowadzony do realizacji, nowy program edukacyjny pn. **„Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem”**.

Celem głównym programu jest zdobycie przez uczniów wiedzy na temat stresu i podstawowych sposobów radzenia sobie ze stresem oraz podniesienie kondycji psychicznej uczniów, ponadto poznanie przyczyn stresu, podstawowych mechanizmów reakcji stresowej, rodzajów stresu, emocji i zachowań, które mu towarzyszą oraz wykształcenie postaw prozdrowotnych obniżających poziom odczuwalnego stresu.

Program adresowany jest do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2021/22 do realizacji programu przystąpiły 3 szkoły w powiecie toruńskim, udział w realizacji programu wzięło 50 uczniów.

Ponadto w 2022 r. realizowano działania informacyjno-edukacyjne w zakresie:

- obchodów Światowego Dnia Zdrowia;
- higieny osobistej;
- bezpieczeństwa w czasie wakacji letnich i zimowych.

Wnioski.

1. Państwowa Inspekcja Sanitarna w obszarze promocji zdrowia podejmowała inicjatywy w oparciu o wytyczne i zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego, założenia Narodowego Programu Zdrowia, propozycje Światowej Organizacji Zdrowia oraz wiodące problemy zdrowotne i potrzeby środowiska lokalnego.
2. Większość działań skierowano do ogółu społeczności lokalnej. Głównymi odbiorcami działań byli rodzice i opiekunowie dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, nauczyciele, pedagodzy szkolni, kobiety w wieku rozrodczym, pacjenci zakładów opieki zdrowotnej, pracownicy ochrony zdrowia.
3. Realizacja XVI edycji ogólnopolskiego programu pn. „*Trzymaj Formę!*” potwierdza zmianę zachowań w zakresie stylu życia – prawidłowego odżywiania oraz aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.
4. W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, szczególny nacisk położono na profilaktykę uzależnień, w tym profilaktykę palenia tytoniu i stosowania tzw. „dopalaczy”. Na podstawie opinii nauczycieli i rodziców działania podejmowane w ramach programów z zakresu profilaktyki tytoniowej ukształtowały prozdrowotne postawy wobec palenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży – wzrosły umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni palą przy nich papierosy, młodzież potrafi zachować się asertywnie i odmówić w przypadku propozycji inicjacji palenia tytoniu.
5. Ocenę realizacji przedsięwzięć przeprowadzono w czasie 14 wizytacji w 4 placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu toruńskiego.